

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«КИЄВО-МОГИЛЯНСЬКА АКАДЕМІЯ»

ЗАТВЕРДЖУЮ
Президент НаУКМА

С.М. КВІТ

«_____» лютого 2014 р.

ІНФОРМАЦІЯ
ПРО НАУКОВУ ТА НАУКОВО-ТЕХНІЧНУ ДІЯЛЬНІСТЬ
за 2013 рік

(згідно з наказом МОН № 1685 від 02.12.2013 р.)

Звіт схвалено Вченої радою НаУКМА
(протокол №11 від 23 січня 2014 р.)

2014

З М І С Т

I.	Узагальнена інформація щодо наукової та науково-технічної діяльності	3
II.	Визначні результати фундаментальних досліджень у галузі природничих і суспільних наук, зокрема наукові досягнення світового рівня	
	а) важливі результати за закінченими у 2013 році фундаментальними науково-дослідними роботами, які виконувались за рахунок коштів державного бюджету.....	6
	б) найважливіші наукові результати, отримані в результаті виконання перехідних науково-дослідних тем.....	7
III.	Найважливіші результати прикладних досліджень, конкурентоспроможні прикладні розробки та новітні технології за пріоритетними напрямками розвитку науки і техніки	
	а) важливі результати за усіма закінченими у 2013 році прикладними науково-дослідними роботами, які виконувались за рахунок коштів державного бюджету.....	10
	б) найважливіші наукові результати, отримані в результаті виконання перехідних науково-дослідних робіт.....	12
IV.	Розробки, які впроваджено у 2013 році за межами НАУКМА.....	15
V.	Інформація про діяльність структурного підрозділу з комерціалізації науково-технічних розробок.....	17
VI.	Список наукових праць, опублікованих та прийнятих редакцією до друку у 2013 році у зарубіжних виданнях, які мають імпаکت-фактор.....	18
VII.	Відомості про науково-дослідну роботу та інноваційну діяльність студентів, молодих учених.....	22
VIII.	Наукові підрозділи, їх напрями діяльності, робота з замовниками.....	23
IX.	Наукове та науково-технічне співробітництво із закордонними організаціями.....	28
X.	Інформація про наукову та науково-технічну діяльність, що здійснювалась спільно з науковими установами Національної академії наук України та національних галузевих академії наук.....	33
XI.	Заходи, здійснені спільно з облдержадміністраціями або Київською та Севастопольською міськими державними адміністраціями та спрямовані на підвищення рівня ефективності роботи науковців для вирішення регіональних потреб.....	36
XII.	Відомості щодо поліпшення рівня інформаційного забезпечення наукової діяльності, доступу до електронних колекцій наукової періодики та баз даних провідних наукових видавництв світу про патентно-ліцензійну діяльність.....	36
XIII.	Інформація про науково-дослідні роботи, що виконуються на кафедрах у межах робочого часу викладачів.....	37
XIV.	Розвиток матеріально-технічної бази досліджень.....	42
XV.	Заключна частина.....	43

ДОДАТКИ

Додаток 1. Показники наукової та науково-технічної діяльності за 2010-2013 рр.

Додаток 2. Інформація щодо трансферу та/або комерціалізації (впровадження) прикладних науково-технічних розробок/технологій

Додаток 3. Описи найефективніших розробок

I. Узагальнена інформація щодо наукової та науково-технічної діяльності НаУКМА

Мета НаУКМА – надавати сучасну освіту шляхом вільного творчого навчання та здійснення наукової діяльності відповідно до суспільних потреб, зумовлених розвитком української держави, науки, економіки та культури, а також глобальними процесами розвитку людської цивілізації. Місією та метою зумовлюється вся стратегія університету. Загальна концепція наукових досліджень у НаУКМА – «Україна: людина, суспільство, природа», спрямована на вивчення актуальних проблем у галузі гуманітарних, суспільних та природничих наук. Вона лишається незмінною впродовж багатьох років і об'єднує професорсько-викладацький склад та науковців університету для реалізації засадничого принципу вищої освіти, який сповідує Національний університет «Києво-Могилянська академія» з перших років свого відродження – поєднання навчання з науковою роботою.

Основні пріоритетні напрями наукової діяльності НаУКМА:

Фундаментальні дослідження

- Моделювання фінансових процесів: бюджетна політика, монетарна політика, фінансова аналітика.
- Філософія і література: історія філософської думки в Україні; сучасні літературознавчі моделі в літературознавчих дослідженнях; філософські аспекти української літератури ХХ століття та літературних форм філософування.
- Розробка теоретичної бази генетичного аналізу рослин.
- Функціональні композиційні полімери та мембрани.

Прикладні дослідження і розробки

- Інтелектуальні інформаційні технології та системи.
- Дослідження екосистем та змін клімату.
- Розробка способів ранньої діагностики онкогематологічних захворювань.
- Методи формування та модифікування полімерних мембран зі спеціальними та додатковими функціями.
- Наукова і культурна спадщина Київської Академії.

Наукова робота в НаУКМА у 2013 році здійснювалась на 31 кафедрі, 6 факультетах і в 30 науково-дослідних центрів та лабораторій. До наукової роботи були залучені всі науково-педагогічні працівники, студенти й аспіранти університету. Загальна чисельність науково-педагогічних працівників (включно з сумісниками) складала у **2013 році 562 особи** (у 2012 р. – 567, у 2011 р. - 573, у 2010 р. – 592), з яких **115 докторів наук** (у 2012 р. – 113, у 2011 р. – 108, у 2010 р. – 119) і **295 кандидатів наук** (у 2012 р. – 267, у 2011 р. – 273, у 2010 р. – 276). Отже, впродовж останніх трьох років професійний рівень викладацького корпусу підтримувався на досить високому рівні, кожен п'ятий викладач університету має ступінь доктора наук, а кожен другий – ступінь кандидата.

На постійній основі в університеті **2013 року працювало 360 науково-педагогічних працівників** (у 2012 р. – 382, у 2011 р. – 358, у 2010 р. – 381), з них **докторів наук – 47** (у 2012 р. – 46, у 2011 р. – 45, у 2010 р. – 48) і **кандидатів наук – 200** (у 2012 р. – 193, у 2011 р. – 185, у 2010 р. – 180). Спостерігається тенденція до збільшення кількості як докторів, так і кандидатів наук серед штатних науково-педагогічних працівників. Серед викладачів, що працюють на постійній основі – 13 % складають доктори наук і 56 % - кандидати).

Таблиця 1. Кількість виконаних робіт та обсяги їх фінансування за останні три роки

Категорії робіт	2010		2011		2012		2013	
	к-сть од.	тис.грн.	к-сть од.	тис.грн.	к-сть од.	тис.грн.	к-сть од.	тис.грн.
Фундаментальні	3	540,7	2	548,8	4	1253,4	4	1291,9
Прикладні	6	1168,7	6	955,9	6	1330,6	5	1118,8
Госпдоговірні	4	205,0	2	156,0	3	153,1	3	147,1

Рис. 1. Кількість виконаних робіт за останні чотири роки (одиниць).

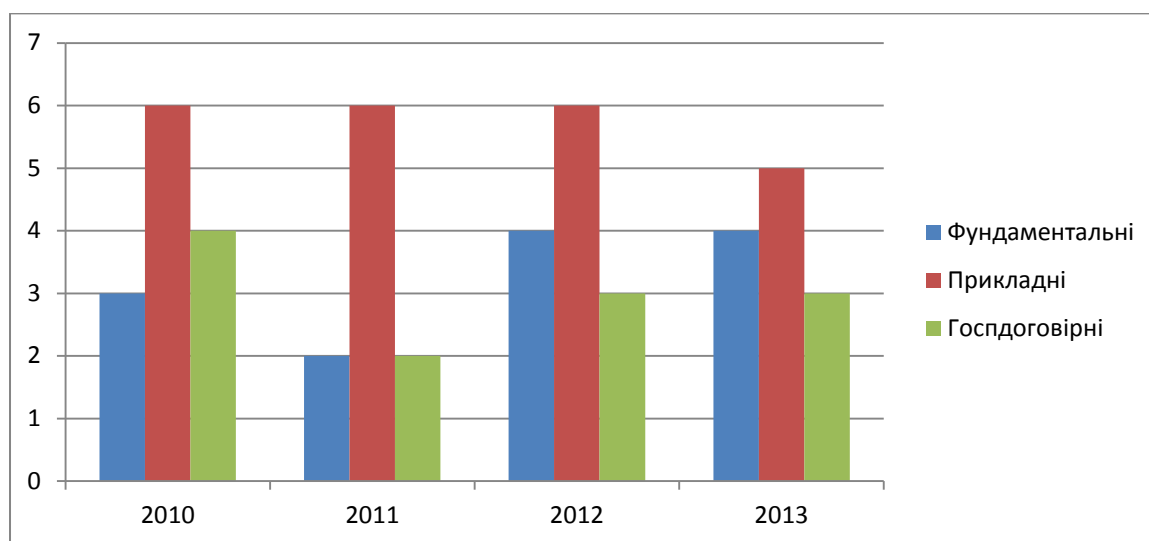
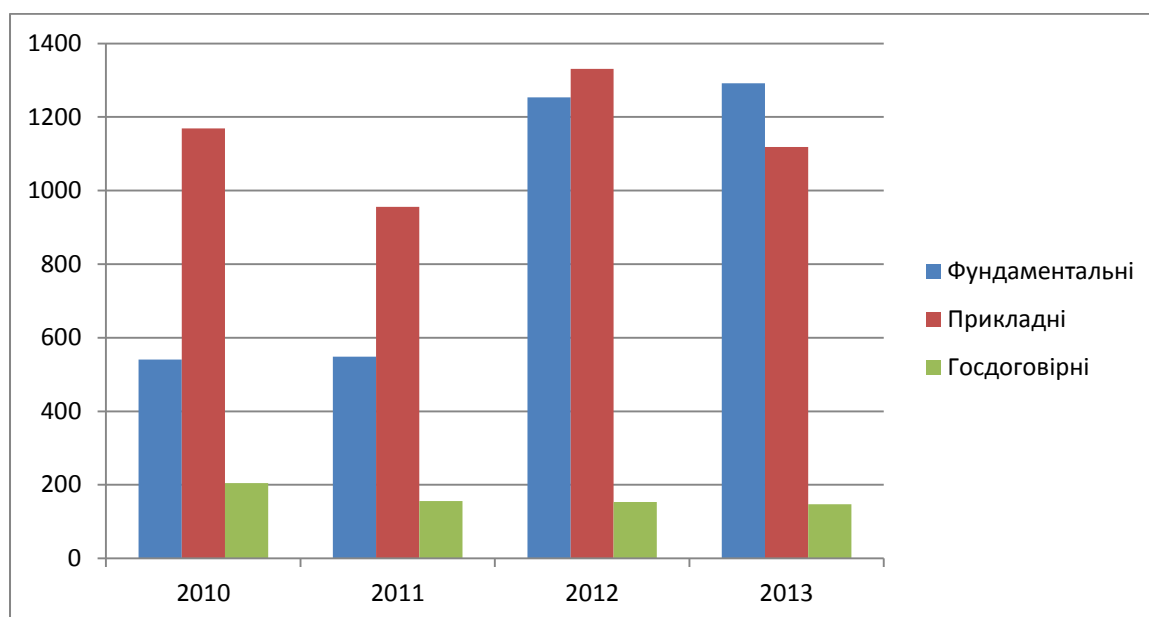

Рис. 2. Обсяги фінансування дослідницьких робіт за останні чотири роки (тис. грн).

У 2013 році не було відкрито нових спеціалізованих вчених рад по захисту кандидатських та докторських дисертацій, кількість захищених дисертацій – 26.

Найвагоміші результати фундаментальних досліджень.

Результатом завершеної у 2013 році фундаментальної теми «Методи оцінки стабільності фінансової системи та механізми залучення інвестицій в умовах реформування економіки», науковий керівник – д-р екон. наук І. Г. Лук'яненко, стала розробка теоретико-методологічних основ системного оцінювання та регулювання стабільності фінансових систем з нечітко структурованою організацією та взаємозв'язками на макро- та мікроекономічному рівні на основі сучасних економіко-математичних методів та моделей з урахуванням нестабільності зовнішнього та внутрішнього середовища; методології проведення стрес-тестування фінансової системи на основі динамічних моделей з механізмами корегування помилки, що дозволить регулюючим органам отримати інформацію про поведінку системи в умовах значних шоків; оцінити ступінь її вразливості, а також взаємозв'язки як між фінансовим сектором та економікою загалом, так і між її окремими елементами та визначити основні інструменти запобігання негативному впливу непередбачуваних та несприятливих подій, а також мінімізації дестабілізуючої дії зовнішніх та внутрішніх ризиків. Розроблено макроекономічну динамічну модель фінансової системи України, яка на відміну від існуючих базується на описі профілю ризиків, характерного як для системи загалом, так і для окремих її елементів, відрізняється компактністю та достатньою повнотою формалізації основних взаємозв'язків, враховує специфічні особливості української економіки, включає механізм корегування помилки, що дозволяє виявити канали передачі основних ризиків; кількісно оцінити ступінь взаємозалежностями між її компонентами; дослідити швидкість повернення системи та її окремих елементів до рівноважного стану в разі дії дестабілізуючих факторів, кількісно оцінити амплітуду короткострокових дисбалансів в економіці, а також чутливість фінансової системи до зовнішніх та внутрішніх шоків.

Найвагоміші результати прикладних досліджень та розробок.

В результаті виконання прикладної теми «Розробка гідрофобних порожнисто-волоконних мембран для мембранно-дистиляційних процесів водоочищення та водо підготовки», науковий керівник – доц, к. техн. наук П. В. Вакулук, розроблені методики отримання на основі флуоровмісних полімерів високоефективних гідрофобних порожнисто-волоконних мембран із низькою схильністю до забруднення та стійкою пористою структурою, низьким коефіцієнтом теплопередачі. Вітчизняних аналогів та прототипів розробленим порожнисто-волоконним гідрофобним мембранам немає. Зарубіжні аналоги порожнисто-волоконних мембран формуються сьогодні в основному з модифікованого полівінілденфлуориду, який відзначається нижчою температурною стійкістю, питомою продуктивністю та гідрофобністю в порівнянні з мембранами, отриманими в результаті виконання цього дослідження,

Вагомим результатом завершеної у 2013 році прикладної теми «Розробка методу раннього виявлення лейкемічної трансформації як засіб запобігання подальшого розвитку онкогематологічних захворювань», науковий керівник – проф., д-р мед. наук Н. М. Білько, є спосіб прогностичної оцінки ризику прогресії захворювання при хронічній мієлоїдній лейкемії. Жоден із сучасних підходів до моніторингу індивідуальної відповіді на терапію для пацієнтів із гематологічними захворюваннями не може використовуватись як самостійний прогностичний метод. Механізм мієлоїдної експансії при хронічній мієлоїдній лейкемії залишається остаточно не встановленим. Відомо, що збільшення чисельності клітин мієлоїдного ряду, найбільш імовірно, відбувається за рахунок змін у проліферації гемопоетичних клітин-попередників. Відтак, саме аналіз проліферативного потенціалу клітин-попередників може слугувати достовірним методом оцінки імовірності прогресії захворювання.

II. Визначні результати фундаментальних досліджень у галузі природничих, суспільних і гуманітарних наук, зокрема наукові досягнення світового рівня.

а) важливі результати за закінченими у 2013 році фундаментальними науково-дослідними роботами, які виконувались за рахунок коштів державного бюджету

«Методи оцінки стабільності фінансової системи та механізми залучення інвестицій в умовах реформування економіки».

науковий керівник – професор, д. екон. н. І.Г.Лук'яненко

Виконання розпочато у 2011 році, завершено у 2013 р.

Загальний обсяг фінансування склав 990,633 тис. грн., зокрема у 2013 році – 336 тис. грн.

Наукові результати:

1. Запропонована концепція стрес-тестування фінансової стійкості підприємств та розроблені на її основі економетричні моделі лонгітюдних даних та моделі корегування помилки з урахуванням специфічних особливостей галузі та її підприємств, а також потенційних ризиків та можливих шоків. Відповідно, сутність розробки полягає в формуванні концепції комплексного дослідження фінансової стійкості підприємств з застосуванням сучасних економіко-математичних моделей та проведення на їх основі стрес-тестування. Реалізація такого підходу на практиці дозволить не тільки отримати прогнозну оцінку фінансової стійкості у майбутніх періодах діяльності підприємств та виявити основні фактори, що суттєво впливають на їх фінансовий стан, але й всебічно дослідити реакцію суб'єктів господарювання на дію зовнішніх та внутрішніх шоків з метою завчасного коригування своєї фінансової та управлінської політики у разі можливого настання несприятливих подій.

2. Розроблена комплексна система оцінювання фінансової стабільності банківського сектору України на основі економіко-математичних моделей, що забезпечує основу для вироблення ефективної політики щодо банківського регулювання.

3. Запропонована розробка щодо методологічних засад системного аналізу, моделювання та оцінювання впливу потенційних ризиків, дестабілізуючих внутрішніх та зовнішніх факторів, а також непередбачуваних шоків на стабільність фінансової системи України та її економічний розвиток у порівнянні зі світовими аналогами має низку переваг, зокрема розроблена векторна економетрична модель відрізняється компактністю та достатньою повнотою формалізації основних взаємозв'язків, що спрощує її практичну реалізацію та суттєво зменшує обсяг необхідної статистичної інформації.

4. Запропонована розробка щодо методологічних засад аналізу та моделювання впливу фінансових інвестицій на економічний розвиток України у порівнянні зі світовими аналогами має низку переваг, зокрема розроблені економетричні моделі лонгітюдних даних є динамічними версіями аналогічних західних моделей, що дозволяє що дозволяє подолати такі статистичні проблеми вибірки як недостатня кількість часових періодів, наявність проблеми автокореляції, а також зворотної причинності. На відміну від наявних розроблені моделі дозволяють також кількісно оцінити додатковий підсилювальний чи знижувальний ефект одночасної дії певних груп факторів. Крім того, на відміну від наявних, розроблені моделі при прогнозуванні обсягу надходжень фінансових інвестицій дозволяють врахувати вплив факторів як в Україні так і в країні-інвесторі та додатково визначати рейтинги інвестиційної привабливості та конкурентоспроможності регіонів за умов ефективного використання фінансових інвестицій.

Значимість та практичне застосування:

Розроблені концептуальні положення та економіко-математичні моделі оцінювання фінансової стабільності банківського сектору можуть бути використані рейтинговими

агентствами – для співставлення стабільності окремих банків та груп банків, Національним банком України – для аналізу перспектив фінансової стабільності банківського сектору та розробки стратегічних заходів щодо її підтримки, а також банками, страховими компаніями, фінансовими інституціями, державними органами влади та академічними установами для оцінювання фінансових ризиків та фінансової стабільності, розробці проектів з питань економічних реформ та подолання впливу економічної кризи, а також при підготовці аналітичних записок, присвячених проблемам підвищення ефективності державної політики у сфері підтримки фінансової стабільності банківського сектору України з метою сприяння сталому економічному розвитку, а також в навчальному процесі.

б) найважливіші наукові результати, отримані в результаті виконання перехідних науково-дослідних тем

«Розробка методів одержання новітніх функціональних полімерів та полімерних мембран для потреб водо підготовки та фармації»,

науковий керівник – доц., д-р техн. наук А. Ф. Бурбан

Виконання теми розпочато в 2013 р.

Обсяг фінансування у 2013 р. – 306,9 тис. грн.

Наукові результати:

1. Встановлено закономірності отримання біокаталітичних мембран шляхом іммобілізації ферментів на поверхні целюлозних і поліетерсульфонових мембран;
2. Обґрунтовано вибір мембранних матеріалів та методів іммобілізації, що дозволяють проводити регенерацію біокаталітичних мембран та є найбільш придатними для іммобілізації білкових молекул;
3. Встановлено фізико-хімічні закономірності впливу морфології полімерних мембран на властивості полімерних мембран з іммобілізованими білками;
4. Вперше розроблено метод отримання целюлозних біокаталітичних мембран здатних до регенерації шляхом іммобілізації на поверхні мембрани тіольних груп.

Науковий рівень, значимість та практичне застосування:

Результати проведених досліджень дають можливість на основі промислових ультрафільтраційних мембран одержувати нові типи функціональних мембран шляхом модифікування поверхні мембран сполуками різної хімічної будови і іммобілізації на їх поверхні ферментів. Розроблені методи іммобілізації ферментів можуть бути використані для створення біокаталітичних мембран для харчової промисловості, фармації, медицини, технологій розділення біологічно активних речовин.

«Підвищення екологічної пластичності м'якої пшениці через індукцію рекомбіногенезу за участю інтрогресивного хроматину»,

науковий керівник – проф., д. біол. наук Т.К.Терновська

Виконання розпочато у 2012 році.

Обсяг фінансування у 2013 році – 310,0 тис. грн.

Наукові результати:

1. На першому етапі дослідження був створений гібридний матеріал.
2. Залучення гібридів F₁, отриманих на першому етапі дослідження та проаналізованих на другому етапі, до схрещування з чужинно-заміщеними та чужинно-

транслюкованими лініями *Triticum aestivum/Ae. sharonensis* 4D/4S¹ та 4DL/4S¹L, відповідно, для індукції хромосомних перебудов.

3. Фенотипний аналіз популяцій, що розщеплюються, вивчення нащадків F₂ від схрещування гібридів F₁, отриманих на другому етапі схрещування, на прояв у фенотипі цільової ознаки.

Науковий рівень, значимість та практичне застосування:

Встановлення структури хромосом 3, 6 та 7-ої гомологічних груп, про які відомо на сьогодні, що на хромосомах саме цих гомологічних груп розташовані гени стійкості до борошнистої в деяких видів егілопсів, необхідно для оптимізації подальшої роботи з інтрогресивними лініями, стійкими до борошнистої роси. Борошниста роса є одним із небезпечних та розповсюджених в країнах з помірним кліматом листовим захворювань м'якої пшениці. Створення сортів пшениці з генетично забезпеченою стійкістю до захворювання є рішенням проблеми найбільш правильним, оскільки такий захист є природним та не вимагає застосування екологічно небезпечних заходів для захисту пшениці від ураження – обробки фунгіцидами. Більшість сучасних сортів пшениці захищені саме таким чином через введення у склад геному принаймні одного гена стійкості *Pm*. Встановлено, що найбільш ефективними та такими, що забезпечують тривалий захист від інфекції (протягом багатьох репродукцій сорту) є гени чужинного походження, перш за все гени видів егілопса. Зважаючи на те, що коеволуція збудника та генів стійкості рослин триває постійно і її не можна зупинити за умов вирощування монокультур, притаманних комерційному землеробству, потрібно постійно знаходити на переводити на генетично тло м'якої пшениці нові гени стійкості. Хромосомна інженерія, всі елементи якої розроблені саме на м'якій пшениці показала досягнутими результатами, що її технології ще довго будуть успішно конкурувати з технологіями класичної генетичної інженерії щодо отримання успішних результатів. Першим кроком в цих технологіях є створення інтрогресивних ліній, другим – ініціація процесу рекомбіногенезу між чужинними сегментами хромосом та пшеничними. Між цими двома кроками обов'язковий етап досліджень: характеристика структури генома лінії щодо вмісту чужинного хроматину. Саме цей етап реалізований у виконаному дослідженні, результати якого дають змогу сформувати та виконати оптимальні комбінації схрещування для інтродукції гена стійкості чужинного походження до геному м'якої пшениці.

«Проблема культурної ідентичності в літературно-філософському дискурсі XIX-XXI ст.»

науковий керівник – проф., д. філол. наук В. П. Моренець

Виконання розпочато у 2012 році.

Обсяг фінансування у 2013 році – 300,0 тис. грн.

Наукові результати:

1. Досліджено національно-культурну ідентичність філософії. З'ясовано, що в сучасних гуманітарних дослідженнях ідентичність фігурує не як поняття (notion, нім. Begriff), а як концепт. Цим певною мірою обумовлена евристична продуктивність терміна національна ідентичність у дослідженнях культури. Ідентичність у цих міркуваннях “працює” як концепт, тобто несе цілий “пучок” смислів, то логічно припустити, що і її критеріям не притаманна однозначність. Точніше, є підстави вважати, що до кожного смислового аспекту національної ідентичності культури як багатовимірної структури належить застосовувати інший критерій: критерій тяглості у культурних змінах,

критерій самості культури, критерій традиційності як вірності спільнотній ієрархії цінностей тощо.

2. «Виправдання» українського Слова – сутності національного буття, «реальності у своїй самототожності» – означається саме постаттю Шевченка. Тому була наголошена необхідність осмислення присутніх рис та властивостей Шевченкового слова, котрі надають йому функцій «сакрального взірця». Детальна реконструкція «великого коду» Біблії (діалогу Старого й Нового завітів) у текстах поета, виявлення їх суб'єктної організації та автоінтертекстуальних реляцій дозволяють по-новому осмислити багатопостасність Шевченка-«біблейця» та окреслити ті контексти розуміння його творів, які подосі перебували поза увагою дослідників (зокрема, акафістні та іконографічні структури). Обґрунтована полеміка, поглиблений діалог з авторами новітніх шевченкознавчих досліджень, доповнення і творчий розвиток існуючих концепцій розгортаються на основі послідовного герменевтичного підходу, ретельного поетологічного аналізу. Доведено, що максимальна онтологізація художнього слова досягалася різними засобами, проте найвищі злети поезії українського модернізму першої третини ХХ ст. пов'язані з трьома основними напрямками розвитку образної думки: іконічним, мовно-семантичним, ритуально-міфологічним. У такій послідовності розглянуто поетичну творчість раннього Павла Тичини, Володимира Свідзінського, Тодося Осмачки. Також вивчені історичні основи та міфологічні складові деяких фольклорних і літературних сюжетів, обопільні зв'язки усної народної творчості та красного письменства

Науковий рівень, значимість та практичне застосування

Вперше в українській гуманітаристиці на міждисциплінарному рівні досліджується широке коло питань, пов'язаних із проблемою культурної ідентичності, її теоретико-методологічним обґрунтуванням, визначенням конкретних історичних форм і специфіки реалізації в особистісному, соціальному і цивілізаційному вимірах, окресленням механізмів функціонування в сучасному глобалізованому світі.

III. Найважливіші результати прикладних досліджень, конкурентоспроможні прикладні розробки та новітні технології за пріоритетними напрямками розвитку науки і техніки.

а). Важливі результати за усіма закінченими у 2013 році прикладними науково-дослідними роботами, які виконувались за рахунок коштів державного бюджету.

1. Пріоритетний напрям, визначений Законом України «Про пріоритетні напрями розвитку науки і техніки»: «Нові речовини і матеріали».

Пріоритетний тематичний напрям, згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 07.09.2011 №942: «Цільові дослідження щодо отримання нових матеріалів, їх з'єднання і оброблення».

«Розробка гідрофобних порожнисто-волоконних мембран для мембранно-дистиляційних процесів водоочищення та водопідготовки».

науковий керівник – доц., к. техн. наук П. В. Вакулюк

Виконання розпочато у 2012 році, завершено у 2013 році.

Загальний обсяг фінансування склав 693,2 тис. грн., зокрема у 2013 році – 285, 3 тис. грн.

Наукові результати, новизна, науковий рівень:

На основі проведених досліджень вперше розроблено та відпрацьовано в лабораторних умовах методики фазоінверсійного отримання гідрофобних порожнисто-волоконних мембран для мембранно-дистиляційних процесів. Розроблено та виготовлено лабораторну-установку для отримання порожнисто-волоконних мембран. Розроблено і виготовлено кільцеві фільтри для отримання порожнисто-волоконних гідрофобних мембран методом інверсії фаз. Досліджено фактори, що впливають на структуру полімерних мембран при формуванні їх з розчинів полімерів. Досліджено поверхневі та транспортні характеристики мембран на основі гідрофобних полімерів. Відмінною рисою та водночас суттєвою перевагою отриманих порожнисто-волоконних мембран є присутність в формувальній композиції та структурі мембрани крім кополімеру вініліденфлуориду з тетрафлуоретиленом супергідрофобних олігомерних силоксанів різної природи та молекулярної маси. Присутність таких силоксанів дозволяє отримати порожнинні волокна із стабільною пористою структурою та високогідрофобною поверхнею, що в свою чергу обумовлює стабільні мембранні характеристики та високу стійкість поверхні мембран до процесів окислення, деструкції та забруднення. Вітчизняних аналогів та прототипів розробленим порожнисто-волоконним гідрофобним мембранам немає. Зарубіжні аналоги порожнисто-волоконних мембран в даний час формують в основному з модифікованого полівініліденфлуориду, який відзначається нижчою температурною стійкістю, питомою продуктивністю (в межах 20-30 л/м².год) та гідрофобністю в порівнянні з мембранами отриманими в даній роботі.

Значимість та практичне застосування:

Результати наукових досліджень будуть в подальшому використані при організації виробництва перших в Україні порожнисто-волоконних мембран для інноваційних технологій отримання прісної питної води в регіонах із солонуватими та засоленими водами, очищення стічних вод промислових підприємств з організацією систем замкнутого водопостачання. Перш за все на першому етапі впровадження розроблених мембран та технологій будуть створені системи водопідготовки індивідуального та колективного користування. Серед таких підприємств, які заявили свою готовність до використання розроблених гідрофобних мембран та мембранних модулів LWT, Екософт, «НВП Укроргсинтез».

2. Пріоритетний напрям, визначений Законом України «Про пріоритетні напрями розвитку науки і техніки»: «Науки про життя, нові технології профілактики та лікування найпоширеніших захворювань».

Пріоритетний тематичний напрям, згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 07.09.2011 №942: «Технології створення молекулярно-діагностичних систем та терапевтичних засобів, ферментних та бактеріальних препаратів».

«Розробка методу раннього виявлення лейкемічної трансформації як засіб запобігання подальшого розвитку онкогематологічних захворювань».

науковий керівник – проф., д-р біол. наук Н. М. Білько

Виконання розпочато 2012 року, завершено у 2013 році.

Загальний обсяг фінансування склав 300 тис. грн., зокрема у 2013 році – 150 тис. грн.

Наукові результати, новизна, науковий рівень:

- 1) В результаті проведення даного дослідження розроблено нову методику ранньої діагностики та моніторингу перебігу онкогематологічного захворювання, що базується на оцінці функціональних властивостей ранніх клітин-попередників гемопоезу. Отримані експериментальні дані дозволили розширити уявлення про механізми злоякісної трансформації клітин і їх резистентності до дії лікувальних засобів та визначити зміни у особливостях функціональної активності клітин-попередників, що виникають у процесі розвитку захворювання.
- 2) Вперше було досліджено функціональні та цитологічні особливості клітин-попередників при хронічній мієлоїдній лейкемії на різних етапах формування злоякісного процесу. Отримані в роботі експериментальні дані можуть бути використані як підґрунтя для розробки інформативних критеріїв оцінки ефективності терапевтичних заходів при хронічній мієлоїдній лейкемії.
- 3) На основі співставлення експериментальних даних із клініко-гематологічними показниками обстежених хворих розроблено критерії оцінки успішності лікування пацієнтів із хронічною мієлоїдною лейкемією. Використання названих критеріїв при аналізі результатів культивування в порівняльному аспекті з клінічними і лабораторними даними дасть можливість прогнозувати перебіг лейкемічного процесу і визначати важкість ураження кровотворної системи на рівні ранніх клітин-попередників. Окрім того, ці критерії можна буде використовувати разом із результатами морфологічних, цитологічних, цитогенетичних і молекулярних методів досліджень для диференційної діагностики лейкемії і лейкемоїдних реакцій, що забезпечить своєчасну корекцію лікувальної тактики.

Значимість та практичне застосування

Отримані в роботі експериментальні дані можуть бути використані як підґрунтя для розробки інформативних критеріїв оцінки ефективності терапевтичних заходів при хронічній мієлоїдній лейкемії. Отриманий патент України № 83862. Спосіб оцінки перебігу захворювання при хронічній мієлоїдній лейкемії / Дяченко М.В., Білько Д. І., Дягіль І. С., Перехрестенко Т. П. // від 05.09.13. – Офіційний бюлетень «Промислова власність». – 2013. – № 18.

б) Найважливіші наукові результати, отримані в результаті виконання перехідних науково-дослідних робіт.

3. Пріоритетний напрям, визначений Законом України «Про пріоритетні напрями розвитку науки і техніки»: «Інформаційні та комунікаційні технології».

Пріоритетний тематичний напрям, згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 07.09.2011 №942: «Інтелектуальні інформаційні та інформаційно-аналітичні технології. Інтегровані системи баз даних та знань. Національні інформаційні ресурси».

«Еволюційні обчислення та їх застосування до розв'язання оптимізаційних і пошукових задач».

науковий керівник – професор, д-р ф.-м. наук М.М. Глибовець

Виконання розпочато у 2013 році.

Обсяг фінансування у 2013 році – 151,5 тис. грн.

Наукові результати, новизна, науковий рівень:

1. Вперше розроблено клас гібридних алгоритмів для розподіленої задачі задоволення обмежень. Це дуже складна модельна задача, що є основою багатьох комбінаторних алгоритмів, в тому числі й оптимізаційних.
2. Експліковано поняття генетичного програмування в контексті інтелектуальних пошукових систем. Досі генетичні алгоритми дуже рідко застосовувались в інтелектуальних пошукових системах. Застосування генетичних алгоритмів дасть змогу знаходити прийнятне рішення в задачах розгалуження пошуку.
3. Побудовано новий генетичний алгоритм розв'язання задач уніфікації термів 1 порядку. Досі генетичні алгоритми дуже рідко застосовувались до задач пошуку доведень в логічних теоріях. Складність полягала в тому, що не існували структури даних для подання термів, придатного для генетичного алгоритму.
4. Розроблено новий ефективний евристичний (меметичний) алгоритм для задачі евклідової задачі Штейнера зі застосуванням до побудови остових дерев складних графів. Розроблено онтологічні моделі подання знань в інтелектуальних пошукових системах. Онтологічний пошук дає можливість значно прискорити процес пошуку за рахунок переходу від пошуку за ключовими словами до семантичного пошуку за поняттями, які структуровані за допомогою онтологій.

Значимість та практичне застосування:

Еволюційні алгоритми використовуються для розв'язання низки практичних задач: задачі побудови розкладу, задачі упаковки-крою, задачі кластеризації, задачі біометричної ідентифікації, задачі інформаційного пошуку на базі онтологічного аналізу, тощо.

Розробки, спрямовані на підвищення ефективності інтелектуального пошуку, принесуть велику користь компаніям під час розв'язання оптимізаційних задач побудови оптимальних топологій мереж, розміщення обладнання, оптимізації шляхів розповсюдження системної та прикладної інформації в задачах маршрутизації в активних динамічно змінних мережах.

4. **Пріоритетний напрям**, визначений Законом України «Про пріоритетні напрями розвитку науки і техніки»: **«Рациональне природокористування».**

Пріоритетний тематичний напрям, згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 07.09.2011 №942: «Технології моделювання та прогнозування стану навколишнього середовища».

«Прогнозування реакції карбонового циклу степових екосистем України на зміни кількості опадів».

науковий керівник – доц., канд. біол. наук, І. Г. Вишенська

Виконання розпочато у 2013 році.

Обсяг фінансування у 2013 році – 194,0 тис. грн.

Наукові результати, новизна, науковий рівень:

Головним науковим підходом у дослідженні було використання штучної модифікації умов середовища для виявлення закономірностей реакції екосистем та достовірного прогнозування подальшого нелінійного розвитку з позицій термодинаміки та синергетики. Аналіз результатів 2013 року показав, що додавання опадів на 60% протягом двох років експерименту призвело до збільшення емісії вуглекислого газу приблизно на 72% порівняно з контрольними ділянками. Це показує підвищення потенціалу депонування вуглецю трав'яними угрупованнями за умов зсунення клімату у бік більш вологого. Зменшення кількості опадів мало менший ефект на вивільнення вуглецю в процесі дихання: на ділянках з типом експерименту «-40%» було зафіксовано зниження інтенсивності дихання ґрунту всього на 9%. Протягом року ми спостерігали 2 виражені піки емісії вуглекислого газу на стаціонарі: навесні (квітень-травень) та на початку осені (вересень).

Результати моделювання процесів показали, що варіація значень дихання ґрунту на 60% достовірно пояснюється дією середньомісячної кількості опадів, вологості ґрунту на глибині 15 см, температури повітря, відносної вологості повітря та атмосферного тиску повітря під час вимірювань. Це підтвердило основну з наукових гіпотез проекту. Одночасно виявилась необхідність отримання більшої кількості експериментальних даних щодо продуктивності угруповань для достовірного моделювання процесу.

Значимість та практичне застосування:

Штучне модифікування умов середовища для вивчення та прогнозування процесів в природних екосистемах є перспективним напрямом світової науки. Такі дослідження в Україні проводяться вперше і були розпочаті у 2011 році на експериментальному полігоні на території Карадазького природного заповідника НАНУ.

Південно-східна частина Кримських гір була обрана як регіон, де спостерігаються найбільш динамічні кліматичні зміни. За багаторічними даними лише за останні 50 років середньорічна температура у регіоні зросла майже на 1°C, а річна кількість опадів збільшувалась приблизно на 100 мм на рік.

Штучне контрольоване модифікування кількості опадів дає можливість швидше отримати результати, які відображають основні процеси в природних екосистемах та прогнозувати їх зміни.

Експеримент передбачає штучну модифікацію атмосферних опадів в 7 режимах: контроль, зменшення від контролю: -20%, -40%, -60% та збільшення від контролю: +20%, +40%, +60%. Методика штучних змін природного фактора дозволяє у відносно короткі часові терміни виявити реакцію екосистем та більш достовірно прогнозувати майбутні зміни на тривалий період.

5. Пріоритетний напрям, визначений Законом України «Про пріоритетні напрями розвитку науки і техніки»: **«Науки про життя, нові технології профілактики та лікування найпоширеніших хвороб».**

Пріоритетний тематичний напрям, згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 07.09.2011 №942: «Проблеми розвитку особистості, суспільства, демографія та соціально-економічна політика».

«Київська духовна академія (1819 – 1924) в іменах»,

науковий керівник – проф., д-р філос. наук М. Л. Ткачук

Виконання розпочато у 2013 році.

Обсяг фінансування у 2013 році – 338,0 тис. грн.

Наукові результати:

1. Здійснено бібліографічний пошук за темою дослідження у фондах Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського, Національної історичної бібліотеки України та Російської державної бібліотеки (м. Москва); укладено бібліографічний апарат за темою дослідження.
2. Розпочато археографічний пошук за темою дослідження у фондах Інституту рукопису Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського, Центрального державного історичного архіву України в м. Києві, Центрального державного архіву громадських об'єднань України, Центрального державного архіву вищих органів влади та управління України, Державного архіву м. Києва, Державного архіву Російської Федерації (м. Москва), Російського державного архіву літератури і мистецтва (м. Москва), Науково-дослідного відділу рукописів Російської державної бібліотеки (м. Москва).
3. Підготовлено словник (список статей) до енциклопедичного видання «Київська духовна академія (1819-1924) в іменах».
4. Розпочато вивчення першоджерел та архівних документів за темою проекту.

Значимість та практичне застосування.

У процесі НДР суттєво вдосконалено методологічний інструментарій історико-біографічних студій і зроблено вагомий крок у подальшому розвитку історичних, історико-філософських і релігієзнавчих досліджень в Україні. Доведено значну ефективність застосування міждисциплінарних гуманітарних практик, здійснення біографічних, бібліографічних, археографічних досліджень у розвитку історико-філософських та історико-релігієзнавчих студій. Створено джерельну базу дослідження історії Київської духовної академії та спадщини її видатних діячів. До наукового обігу введено новий великий масив першоджерел, рукописів та архівних документів, що значно поглиблюють фахові уявлення про історію Київської духовної академії XIX – початку XX ст., життєвий шлях і творчий доробок її видатних вихованців та викладачів, їх місце і роль у розвитку вітчизняної освіти, науки та культури, в історії помісних православних церков. Створено електронні покажчики «Видатні постаті в історії Київської духовної академії (1819–1924)» та «Випускники Київської духовної академії (1819–1924) у складі єпископату православних церков», що можуть знайти використання у діяльності інституцій, підпорядкованих МОН України, Міністерству культури України, Українській православній церкві.

IV. Розробки, які впроваджено у 2013 році за межами НаУКМА

- 1) «Теоретико-методологічні основи моделювання та оцінювання стабільності фінансової системи України», автори розробки – д. е. н., проф. Лук'яненко І.Г., д. е. н., проф. Івахненко С. В., к.е.н., проф. Мертенс О. В., аспірант Фарина О. І., аспірант Стельмашенко Я. В. (Результат виконання фундаментального дослідження "Методи оцінки стабільності фінансової системи та механізми залучення інвестицій в умовах реформування економіки", науковий керівник – д.е.н., професор І. Г. Лук'яненко).

Сутність розробки полягає в формуванні теоретико-методологічних основ, математичних моделей та інформаційних технологій оцінювання та регулювання стабільності фінансових систем, спрямованих на діагностування та завчасне запобігання розвитку кризових явищ, підвищенню макроекономічної стабільності української економіки, підтримці її економічного зростання та підвищенні конкурентоспроможності. Реалізація запропонованого комплексу економіко-математичних моделей на практиці дає можливість підвищити рівень обґрунтованості рішень відповідних державних інститутів у частині оцінювання та регулювання фінансової стабільності на макrorівні на різних етапах економічного розвитку .

Основні положення та результати теми враховані під час підготовки відповідних матеріалів щодо аналізу реалізації фінансово-бюджетної політики країни в умовах економічних перетворень в Міністерстві фінансів України (довідка №31-03000-01-17/605 від 14.01.2014 р.).

- 2) «Системний аналіз та стрес-тестування фінансової стійкості промислових підприємств України», автори розробки – д.е.н., проф. Лукияненко І. Г., к.е.н., доц. Базилінська О. Я., к.е.н., доц. Прімерова О. К., аспірант Литвин А. В. (Результат виконання фундаментального дослідження "Методи оцінки стабільності фінансової системи та механізми залучення інвестицій в умовах реформування економіки", науковий керівник – д.е.н., професор І. Г. Лук'яненко).

Сутність розробки полягає в формуванні концепції комплексного дослідження фінансової стійкості підприємств з застосуванням сучасних економіко-математичних моделей та проведення на їх основі стрес-тестування. Реалізація такого підходу на практиці дозволить не тільки отримати прогнозну оцінку фінансової стійкості у майбутніх періодах діяльності підприємств та виявити основні фактори, що суттєво впливають на їх фінансовий стан, але й всебічно дослідити реакцію суб'єктів господарювання на дію зовнішніх та внутрішніх шоків з метою завчасного коригування своєї фінансової та управлінської політики у разі можливого настання несприятливих подій.

Основні положення та результати науково-дослідної теми частково впроваджені під час визначення фінансової стабільності діяльності ПАТ «Страхової компанії «Престиж» (м. Київ, вул. Василя Стуса, 35/37), що підтверджено довідкою «01-14-0004 від 14 січня 2014 р.

- 3) «Спосіб отримання гідрофобних порожнисто-волоконних мембран для мембранно-дистиляційних процесів», автори розробки – к. техн. н., доц. П. В. Вакулюк, д. техн. н., доц. А. Ф. Бурбан, аспірант В. В. Петрук.

Розроблено методики отримання на основі флуоровмісних полімерів вискоєфективних гідрофобних порожнистволоконних мембран із низькою схильністю до забруднення та стійкою пористою структурою, низьким коефіцієнтом теплопередачі.

Компанія «Екософт», яка є лідером на ринку України серед підприємств, що займаються розробкою технологій побутового та промислового водоочищення та водопідготовки планує практично застосовувати мембрани, модулі і технології розроблені Національним університетом «Києво-Могилянська академія» (довідка №1-31/01 від 31.01.2014). Компанія «ТОВ «НВП Укрорганосинтез», яка є лідером в науково-дослідних розробках в області органічної хімії, вважає, що отримані в результаті виконання проекту матеріали мають наукову цінність і планує практично застосовувати розроблені Центром мембранних досліджень НаУКМА мембрани і технології (довідка №17 від 24.01.2014).

V. Інформація про діяльність структурного підрозділу з комерціалізації науково-технічних розробок

У березні 2012 року в НаУКМА створено відділ сучасних технологій та інновацій, на який покладено завдання організації та координації науково-дослідної роботи в університеті, а також пошук та реалізацію інноваційних, науково-технічних та освітніх проектів, захист прав інтелектуальної власності. Зокрема, у 2013 році було отримано 3 патенти та 1 авторське свідоцтво:

1. Патент України № 83862. Спосіб оцінки перебігу захворювання при хронічній мієлоїдній лейкемії / Дяченко М.В., **Білько Д. І.**, Дягіль І. С., Перехрестенко Т. П. // від 05.09.13. – Офіційний бюлетень «Промислова власність». – 2013. – № 18.

2. Патент України № 83863. Спосіб отримання препаратів хромосом лімфоцитів периферійної крові / Чапля О.В., Гонтар Ю.В., **Білько Н. М.** // від 25.09.2013. – Офіційний бюлетень «Промислова власність». – 2013. – Т. 18.

3. Патент України № 81298 Вортман М.Я., **Вакулюк П.В.**, **Фуртат І.М.**, Лемешко В.М., Іванова Т.С., Тригуб С.О., **Бурбан А.Ф.**, Шевченко В.В. Застосування гуанідиновмісного лінійного олігомеру як поліфункціональної добавки гідрогелевого носія медичного призначення // Патент України на корисну модель, реєстраційний номер заявки у 2013 00297, від 09.01.2013 р., висновок про видачу від 25.04.2013 р.

4. Свідоцтво № 51307 від 18.09.2013р. про реєстрацію авторського права **Чалої Н.Д.** на твір монографія «Державне управління економічним розвитком України в глобальному просторі».

Окрім того, завідувач та викладачі кафедри економічної теорії НаУКМА беруть активну участь у проекті ТЕМПУС (2012-2014)530429-TEMPUS-1-2012-1-UK-TEMPUS-JPHES:«Інноваційні лабораторії (ІННОЛАБ): використання навчальної платформи відкритих інновацій та здійснюваних досліджень у тренінгах на рівні підприємств для посилення взаємодії та інноваційного потенціалу університетів постсоціалістичних суспільств» (керівник робочої групи в НаУКМА – д.е.н., проф. Бажал Ю.М.). Метою проекту є включення України до глобальних інноваційних процесів шляхом створення відкритих платформ для здійснення кооперації і розвитку співпраці у системі «наука-бізнес-освіта». Очікується, що реалізація цього проекту стимулюватиме модернізацію і підвищення конкурентоспроможності вітчизняної економіки, а вітчизняні підприємства, наукові інститути та навчальні заклади не тільки долучаться до унікального світового банку «ноу-хау», а й стануть агентами під час створення нових знань, що сприятиме комерціалізації вітчизняних наукових розробок.

У рамках цього проекту у червні 2013 року в НаУКМА був створений науково-навчальний центр «Інноваційна лабораторія» (ІННОЛАБ) як координаційний, науковий, навчальний і тренінговий центр з розвитку відкритої інноваційної навчальної платформи для формування регіональної інноваційної екосистеми і формування в НаУКМА передумов для органічного поєднання освіти, науки та інноваційної діяльності.

Державне агентство з питань науки, інновацій та інформатизації України 7 червня 2013 року провело міжнародний круглий стіл «Комерціалізація результатів науково-технічної діяльності: стан та перспективи», на якому були присутні провідні фахівці державних установ України. Учасник проекту ТЕМПУС-ІННОЛАБ Ю. М. Бажал виступив з доповіддю на тему: «Кооперація університетів і бізнесу для комерціалізації нових знань: досвід Греції, Естонії, Великобританії», яка ознайомила учасників з цілями і завданнями проекту ТЕМПУС-ІННОЛАБ і результатами навчальних візитів у рамках цього проекту до Греції, Естонії, Великобританії. Про досвід Естонії у трансфері технологій і побудові співпраці «наука - освіта - бізнес» к. екон. н., доцент НаУКМА Н. Д. Чала доповідала на апаратній нараді в Українському національному комітеті Міжнародної торгової палати.

VI. Список наукових праць, опублікованих та прийнятих редакцією до друку у 2013 році у зарубіжних виданнях, які мають імпакт-фактор, за формою:

№ з/п	Автори	Назва роботи	Назва видання, де опубліковано роботу	Том, номер, сторінки роботи
Статті				
1	Rahu, M., Vlassov, V.V., Pega, F., Andreeva, T., Ay, P., Baburin, A., Bencko, V., (...), Ribak, J.	Global status of epidemiology: Population health and status of epidemiology: Who european region	International Journal of Epidemiology	42 (3) , pp. 870-885
2	Bernatska, J., Holod, P.	Harmonic analysis on Lagrangian manifolds of integrable Hamiltonian systems	Journal of Geometry and Symmetry in Physics	29, pp. 39-51
3	Cherniha, R., Davydovych, V.	Lie and conditional symmetries of the three-component diffusive Lotka-Volterra system	Journal of Physics A: Mathematical and Theoretical	46 (18), art. no. 185204
4	Harmer, A., Spicer, N., Aleshkina, J., Bogdan, D., Chkhatarashvili, K., Murzalieva, G., Rukhadze, N., (...), Walt, G.	Has Global Fund support for civil society advocacy in the Former Soviet Union established meaningful engagement or 'a lot of jabber about nothing'?	Health Policy and Planning	28 (3), pp. 299-308
5	Stepurko, T., Pavlova, M., Levenets, O., Gryga, I., Groot, W.	Informal patient payments in maternity hospitals in Kiev, Ukraine	International Journal of Health Planning and Management	28 (2), pp. e169-e187
6	Dziubak, V., Maistrenko, Y., Schöll, E.	Coherent traveling waves in nonlocally coupled chaotic systems	Physical Review E - Statistical, Nonlinear, and Soft Matter Physics	87 (3), art. no. 032907
7	Gabovich, A. M., Kuznetsov, V. I.	What do we mean when using the acronym 'BCS'? the Bardeen-Cooper-Schrieffer theory of	European Journal of Physics	34 (2), pp. 371-382

		superconductivity		
8	Bezvershenko, Y. V., Holod, P. I.	Extended state space of the rational $sl(2)$ Gaudin model in terms of laguerre polynomials	Ukrainian Journal of Physics	58 (11), pp. 1084-1091
9	Kolesnichenko, Ya. I., Yakovenko, Yu. V.	Can the stochasticity of field lines be responsible for sawtooth crashes?	Plasma Physics and Controlled Fusion	55 (11), art. no. 115006
10	Cherniha, R., Didovych, M.	Exact solutions of the simplified Keller-Segel model	Communications in Nonlinear Science and Numerical Simulation	18 (11), pp. 2960-2971
11	Pylyp, L. Y., Zukin, V. D., Bilko, N. M.	Chromosomal segregation in sperm of Robertsonian translocation carriers	Journal of Assisted Reproduction and Genetics	30 (9), pp. 1141-1145
12	Umland, A.	A typical variety of European right-wing radicalism?	Russian Politics and Law	51 (5), pp. 86-95
13	Umland, A.	Starting post-soviet ukrainian right-wing extremism studies from scratch	Russian Politics and Law	51 (5), pp. 3-10
14	Beshley, V., Vovk, I. E., Malyshev, D., Marchenko, V., Petruk, O., Savchenko, V., Iakubovskiy, D.	Cosmic gamma-ray sources and prospects of their observations with international cosmic observatory gamma-400	Journal of Physical Studies	17 (2)
15	Abramowicz, H., Abt, I., Adamczyk, L., Adamus, M., Aggarwal, R., Antonelli, S., Antonioli, P., (...), Zotkin, D. S.	Measurement of inelastic J/ψ and ψ' photoproduction at HERA	Journal of High Energy Physics	2, pp. 1-30
16	Larger, L., Penkovsky, B., Maistrenko, Y.	Virtual chimera states for delayed-feedback systems	Physical Review Letters	111 (5), art. no. 054103
17	Sioma, M. O.	Nominalistic roots of jeremy bentham's legal positivism	Middle East Journal of Scientific	14 (8), pp. 1084-1089

			Research	
18	Sioma, M. O.	Nominalistic roots of jeremy bentham's legal positivism	Middle East Journal of Scientific Research	14 (9), pp. 1180-1183
19	Sedelius, T., Mashtaler, O.	Two decades of semi-presidentialism: issues of intra-executive conflict in Central and Eastern Europe 1991-2011	East European Politics	29 (2), pp. 109-134
20	Rybiy, O.	Party system institutionalization in Ukraine	Demokratizatsiya	21 (3), pp. 401-423
21	Cherniha, R., Pliukhin, O.	New conditional symmetries and exact solutions of reaction-diffusion-convection equations with exponential nonlinearities	Journal of Mathematical Analysis and Applications	403 (1), pp. 23-37
22	Antonyuk, M. Z., Shpylchyn, V. V., Ternovska, T. K.	Permanent genetic variability in the introgressive lines and amphidiploids of Triticeae	Cytology and Genetics	47 (4), pp. 242-251
23	Semko, R.	Optimalna ekonomska politika i naftni šokovi u Rusiji [Optimal economic policy and oil prices shocks in Russia]	Ekonomska Istrazivanja	26 (2), pp. 69-82
24	Danyliv, A., Pavlova, M., Gryga, I., Groot, W.	Willingness to pay for physician services at a primary contact in Ukraine: Results of a contingent valuation study	BMC Health Services Research	13 (1), art. no. 208
25	Dysa, K.	A Family Matter: The Case of a Witch Family in an Eighteenth-Century Volhynian Town	Russian History	40 (2013), pp. 352-363
26	Umland, A., Shekhovtsov, A.	Ultraright party politics in post-soviet Ukraine and the puzzle of the electoral marginalism of ukrainian	Russian Politics and Law	51 (5), pp. 33-58

		ultranationalists in 1994-2009		
27	Oliylyk, B.	The diagonal limits of Hamming spaces	Algebra and Discrete Mathematics	15 (2), pp. 229-236
28	Oliylyk, B.	Infinitely iterated wreath products of metric spaces	Algebra and Discrete Mathematics	15 (1), pp. 48-62
29	Oliylyk, B.	Isometry groups of non standard metric products	Central European Journal of Mathematics	11 (2), pp. 264-273
30	Oliylyk, B. V., Sushchanskiĭ, V. I.	The isometry groups of the hamming spaces of periodic sequences	Siberian Mathematical Journal	54 (1), pp. 124-136
31	Stepurko, T., Pavlova, M., Gryga, I., Groot, W.	Informal payments for health care services - Corruption or gratitude? A study on public attitudes, perceptions and opinions in six Central and Eastern European countries	Communist and Post-Communist Studies	Volume 46, Issue 4, December, pp. 419-431.
Статті, прийняті редакцією до друку				
1	Glibovets, N. N., Gulayeva, N. M.	A Review of Niching Genetic Algorithms for Multimodal Function Optimization	Cybernetics and Systems Analysis	pp. 1-6
2	Friedman, S. R., Downing Jr., M. J., Smyrnov, P., Nikolopoulos, G., Schneider, J. A., Livak, B., Magiorkinis, G., (...), Hatzakis, A.	Socially-Integrated Transdisciplinary HIV Prevention	AIDS and Behavior	pp. 1-14
3	Maltseva, K.	Normative culture, cultural competence and mental health in Sweden	International Journal of Culture and Mental Health	pp. 1-20

VII. Відомості про науково-дослідну роботу та інноваційну діяльність студентів, молодих учених

Науково-дослідна робота студентів і молодих учених у НаУКМА традиційно базується на принципах відсутності штучного поділу науки на студентську («дитячу») та професорсько-викладацьку («дорослу»); поєднання навчального процесу з науковими дослідженнями; підтримки всіх самостійних студентських ініціатив щодо проведення наукових заходів, організації наукових осередків тощо.

Результатом такої політики є тісна співпраця викладачів і науковців зі студентами в рамках наявних в університеті науково-дослідних центрів і лабораторій, активна участь молодих науковців у конференціях, наукових семінарах та інших наукових заходах разом/поряд із їхніми науковими керівниками. Зокрема, **2013 року 460 студентів** брали участь у науково-дослідній роботі кафедр та наукових підрозділів університету.

Про інтенсивність наукової роботи студентів свідчить і велика кількість студентських публікацій у наукових журналах (**2013 р. – 167 публікацій**), а також виступів на конференціях та семінарах різних рівнів (**2013 р. – виступи на 154 конференціях, з них 64 – міжнародні**).

Окрім того, за ініціативи та зусиллями молодих учених за підтримки відповідних кафедр щороку в НаУКМА відбуваються міжнародні і всеукраїнські студентсько-аспірантські конференції. Так, зокрема, 2013 року відбулися VIII Міжнародна студентсько-аспірантська конференція «Філософія. Нове покоління: Проблема обґрунтування та шляхи аргументації», Всеукраїнська науково-практична конференція «Економічна та фінансова політика в умовах трансформації економіки», Третя міжуніверситетська наукова конференція для студентів і молодих вчених з математики та фізики і Міжвузівська науково-практична конференція студентів, аспірантів та молодих науковців «Напрями та шляхи забезпечення стабільного економічного розвитку: світова та українська практика». Метою таких заходів є пошук, підтримка і розвиток творчого потенціалу обдарованих студентів, залучення студентів до наукової роботи відповідних кафедр.

Щороку студенти НаУКМА беруть участь і виборюють призові місця як у Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт (2013 р. – **4 переможці**), так і у конкурсах наукових робіт, що їх проводять різноманітні організації та фонди. Зокрема, 2013 року **5 студентів** НаУКМА стали переможцями Конкурсу стипендійної програми «Завтра.UA» від фонду Віктора Пінчука і вибороли право отримувати річну стипендію від Фонду. **6 студентів** НаУКМА стали лауреатами Всеукраїнських студентських олімпіад. Також цього року студенти університету брали участь у різноманітних міжнародних і національних конкурсах та олімпіадах, посівши призові місця (загалом **40 осіб**) та здобувши стипендії (державні академічні – **24 особи**; стипендія Президента України – **16 осіб**, стипендія Кабінету Міністрів України – **4 особи**, стипендія Верховної Ради України – **3 особи**, премія Київського міського голови – **1 особа**; іменні стипендії – **42 особи**).

У системі організації науково-дослідної роботи студентів в університеті важливе місце відіграють студентські наукові організації. Протягом 2013 року в університеті діяли Студентське наукове товариство факультету правничих наук, ЕкоКлуб «Зелена Хвиля», Студентське біологічне товариство, Студентський інтернет-центр, наукова організація «EAST-WEST BUSINESS», що займається впровадженням різноманітних проектів у сфері бізнесу та економіки, студентське наукове товариство «Potluck», яке організовує щотижневий студентський семінар з історії. Це цікаві, динамічні організації з власними положеннями і програмами дій. Такі студентські наукові осередки створюються лише з ініціативи самої молоді. В університеті не створено окремої Ради молодих учених, натомість наукові ініціативи студентів координує декан із роботи зі студентами, а також завідувачі кафедр, керівники наукових центрів і лабораторій.

Роки	Кількість студентів, які беруть участь у наукових дослідженнях	Кількість студентів, які беруть участь у наукових дослідженнях (відсоток від загальної кількості студентів)	Кількість молодих учених, які працюють у НаУКМА	Відсоток молодих учених, які залишаються у НаУКМА після закінчення аспірантури
2009	119	3,4 %	193	5,2
2010	380	11 %	172	5,2
2011	410	13,2 %	177	9,04
2012	390	13 %	167	3,6
2013	460	16 %	152	34,4

VIII. Наукові підрозділи, їх напрями діяльності, робота з замовниками

2013 року наукова робота в НаУКМА здійснювалася на 31 кафедрі та в 30 науково-дослідних центрах і лабораторіях. Наукові підрозділи (центри та лабораторії) відіграють важливу роль у формуванні наукового середовища в університеті і є його невіддільною частиною. Наукові центри об'єднують викладачів, докторантів, аспірантів та студентів, що працюють як на одній, так і на різних кафедрах і факультетах і здійснюють дослідження у науковому напрямі, який часто є міждисциплінарним. Центри створюють терміном на 3 роки з ініціативи науково-педагогічних працівників, що працюють в університеті на постійній основі. Свою діяльність центри організовують на принципах самофінансування та самозабезпечення. Значна частка досліджень і наукових заходів здійснюється в межах робочого часу викладачів. Діяльність наукових центрів різноманітна як за своєю тематикою, так і за формою роботи. Деякі з них зосереджуються на просвітницькій і науково-видавничій діяльності і є майданчиками для обговорення актуальних проблем суспільного та культурного життя.

Серед найефективніших у 2013 році науково-дослідних підрозділів варто відзначити Лабораторію фінансово-економічних досліджень, Центр мембранних досліджень і Центр досліджень екосистем, змін клімату та сталого розвитку. Всі зазначені підрозділи є базою для виконання бюджетних наукових проектів і одночасно успішно співпрацюють з науковими установами в Україні та за кордоном.

ЛАБОРАТОРІЯ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Керівник – д-р екон. наук, професор І. Г. Лук'яненко, завідувач кафедри фінансів.

Співробітники лабораторії (викладачі, аспіранти, студенти НаУКМА): загальна чисельність – 27 осіб (18 – штатні співробітники кафедри фінансів), з них 4 доктори наук (2 штатні) та 16 кандидатів (13 штатних).

Основними науковими напрямами досліджень є:

- розробка сучасного інструментарію аналізу макрофінансової програми України та моделювання наслідків прийняття управлінських рішень в короткостроковому та довгостроковому періодах в умовах макроекономічної нестабільності;
- розробка макроеконометричних моделей України різного рівня складності на основі нових підходів та науково-теоретичних концепцій;

- актуальні проблеми інвестиційної політики та моделі оцінювання фінансових інвестицій

та ін.

За рахунок коштів загального бюджету виконувалося фундаментальне дослідження: *«Методи оцінки стабільності фінансової системи та механізми залучення інвестицій в умовах реформування економіки»* (керівник: д-р екон. наук, проф. Лук'яненко І. Г.).

Науковий доробок у 2013 році:

- 2 монографії,
- 3 навчальні посібники,
- подано до друку 2 навчальні посібники,
- 3 статті у виданнях, що входять до наукометричних баз,
- 2 статті у міжнародних реферованих виданнях,
- 23 публікації у журналах, що внесені до переліку наукових фахових видань України,
- 4 публікації в матеріалах конференцій, що входять до наукометричних баз даних,
- 35 виступів на міжнародних та всеукраїнських конференціях.

Також співробітники Лабораторії виконували фундаментальне дослідження *«Контроль господарської діяльності підприємств України в умовах інформатизації процесів управління»* (керівник: д-р екон. наук, проф. Івахненкова С. В.).

Науковий доробок у 2013 році:

- 3 монографії,
- 1 підручник,
- 2 навчальні посібники,
- 26 статей у наукових фахових виданнях,
- 16 статей в інших наукових виданнях,
- доповіді на 9 конференціях, з яких 7 – міжнародні.

Міжнародні наукові проекти 2013 року:

- «Вивчення економіки за допомогою методів моделювання системної динаміки» (спільно з Бергенським університетом, Норвегія, координатори: з української сторони – проф. Лук'яненко І. Г., з норвезької сторони – Девід Віт, за підтримки норвезького уряду та Європейського фонду «Євразія»).

- «Розвиток найкращої практичної моделі Докторської школи для PhD програм України та Грузії». Партнери: Школа бізнесу Адама Сміта, університет Глазго, Велика Британія; Вища школа бізнесу та економіки Маастрихського університету, Нідерланди.

- Обмін досвідом наукової роботи, яка проводиться закладами вищої освіти, обмін досвідом запровадження в науково-навчальний процес інноваційних методик та технологій. Партнер: Університет прикладних наук, м. Штральзунд, Німеччина. Координатори: з української сторони – проф. Лук'яненко І. Г., з німецької сторони – проф. Ольга Шилінг.

- Проведення наукових заходів у рамках підписаного договору про співпрацю між НаУКМА та університетом Парі-Ест-Кретель, м. Париж, Франція.

Міжнародна співпраця (організація та проведення циклів лекцій, тренінгів та наукових семінарів із запрошенням зарубіжних фахівців, навчання за кордоном):

- У рамках співпраці з університетом міста Берген (Норвегія) професор Девід Віт (David Wheat) провів у НаУКМА курс ознайомчих лекцій «Моделювання системної динаміки» та робочі семінари «Застосування методів системної динаміки на практиці», а

також науковий семінар «Застосування методів системної динаміки в консалтингу та дослідженні соціально-економічних процесів».

- Проф. Ольга Шилінг з університету прикладних наук, м. Штральзунд, Німеччина, у рамках договору про співпрацю провела тренінг-семінари «Проведення науково-дослідницької роботи молодими науковцями та особливості навчання в Німеччині».

- У рамках угоди про співпрацю з університетом Paris-Est, Париж, Франція, група магістрів, аспірантів і молодих викладачів кафедри фінансів здійснила поїздку в один із найкращих університетів Франції – Paris-Est, Париж, у рамках навчальної програми.

- Професор Лук'яненко І. Г. провела науковий семінар «Застосування методів системної динаміки на практиці» в Бергенському університеті (м. Берген, Норвегія).

- У рамках проекту «Вивчаємо економіку за допомогою динамічного моделювання» групу студентів і аспірантів направлено на навчання до Бергенського університету, м. Берген, Норвегія.

Партнери в Україні, з якими співпрацює Лабораторія фінансово-економічних досліджень (обмін інформацією щодо наукових та навчальних розробок, організація спільних наукових заходів, дослідна практика студентів):

- Інститут економіки та прогнозування НАН України,
- Інститут демографії та соціальних досліджень НАН України,
- Українська спілка підприємців та промисловців,
- ПАТ Страхова компанія «Еталон»,
- ПрАТ «КІНТО»,
- ТОВ «ПрайсуотерхаусКуперс»,
- Київський національний торговельно-економічний університет,
- Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана, кафедра економіко-математичних методів,
- Національний Чернігівський державний технологічний університет.

Організація та проведення наукових заходів:

- Міжвузівська науково-практична конференція студентів, аспірантів та молодих науковців «Напрями та шляхи забезпечення стабільного економічного розвитку: світова та українська практика».
- Всеукраїнська науково-практична конференція «Економічна та фінансова політика в умовах трансформації економіки».
- Ознайомчий захід для школярів, учителів, студентів та всіх, хто цікавиться сучасною фінансовою освітою, в рамках святкування VII Всеукраїнського фестивалю науки, присвяченого 150-річчю від дня народження академіка В. І. Вернадського. Програма заходу: знайомство з кафедрою фінансів, презентація на тему «Хто такий фінансист?», міні-лекція на тему «Фінанси у нашому житті».
- Гостьова лекція професора Віктора Михайловича Пинзенника, відомого українського політика та економіста, в рамках курсу «Бюджетна система».
- Економічний турнір – інтелектуальне змагання студентів, які виявляють свої вміння вирішувати складні економічні проблеми, для студентів 3 р. н. бакалаврату.

ЦЕНТР МЕМБРАННИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Керівник – д-р тех. наук, професор, завідувач кафедри хімії А. Ф. Бурбан.

Загальна чисельність співробітників Центру – 12 осіб, з яких 10 – штатні співробітники кафедри хімії і 2 – штатні співробітники Центру (ст. н. сп., канд. н.). Якісний склад: 1 доктор наук і 8 кандидатів наук.

Завдяки діяльності Центру розвивається Мембранна наукова школа.

Основними науковими напрямками досліджень є:

- фундаментальні та прикладні дослідження в галузі баромембранних процесів і мембранної дистиляції;
- розроблення методів створення нових типів функціональних мембран (бактерицидних, заряджених, гідрофільних, гідрофобних) для нано-, ультра- і мікрофільтрації та мембранної дистиляції;
- розроблення методів синтезу біосумісних полімерів.

За рахунок коштів загального бюджету виконувалося прикладне дослідження «Розробка гідрофобних порожнисто-волоконних мембран для мембранно-дистиляційних процесів водоочищення та водопідготовки» (керівник: канд. тех. наук Вакулук П. В.).

Також виконувалися наукові теми «Синтез нових фторовмісних гідрофобних полімерів і отримання на їх основі мембран для мембранно-дистиляційних процесів»; «Розроблення методів отримання функціональних композитних мембран на основі поліакрилонітрилу»; «Формування порожнисто-волоконних гідрофобних мембран на основі полівініліденфториду та його кополімерів для мембранно-дистиляційних процесів».

Науковий доробок у 2013 році:

- 1 навчально-методичний посібник;
- 4 публікації у фахових виданнях ВАК;
- 3 публікації в іноземних журналах;
- зроблено 8 доповідей на міжнародних наукових конференціях, з яких 2 – за кордоном: м. Владимир, Росія;
- видано 1 патент України на корисну модель;
- подано заявки на 3 патенти України на корисну модель.

Партнери в Україні, з якими співпрацює Центр мембранних досліджень (обмін інформацією щодо наукових та навчальних розробок, організація спільних наукових заходів, дослідна практика студентів):

- Інститут хімії високомолекулярних сполук НАН України;
- Інститут хімії поверхні НАН України.

Організація та проведення наукових заходів:

Центр став одним із ключових організаторів 5-ї Східно-Європейської конференції «Досвід та Молодість у вирішенні водних проблем» під егідою Міжнародної Водної Асоціації (IWA) (26–28 червня 2013 року, Київ).

ЦЕНТР ДОСЛІДЖЕНЬ ЕКОСИСТЕМ, ЗМІН КЛІМАТУ ТА СТАЛОГО РОЗВИТКУ

Керівник – канд. біол. наук, доцент, декан факультету природничих наук І. Г. Вишенська.

Загальна чисельність співробітників Центру – 11 осіб, з яких 4 – штатні співробітники кафедри екології, 2 – PhD студенти, 2 – студенти магістерських програм. Якісний склад: 1 доктор наук і 3 кандидати наук.

Основними науковими напрямками досліджень є:

- енергетичні потоки і стабільність природних екосистем;
- вплив антропогенних чинників і кліматичних змін на екосистеми;
- біоіндикація стану і процесів у природних екосистемах;

- сталий розвиток.

За рахунок коштів загального бюджету виконувалося дослідження: «Прогнозування реакції карбонового циклу степових екосистем України на зміни кількості опадів» (керівник: доц. Вишенська І. Г.). Також співробітники Центру працювали над темою «Структурні зміни вуглецевого балансу трав'яних угруповань за умов модифікації режиму зволоження» (керівник: доц. Вишенська І. Г.).

Науковий доробок у 2013 році:

- 2 монографії;
- 9 публікацій у фахових виданнях ВАК;
- участь у 7 конференціях, з яких 4 міжнародні (2 за кордоном: Австрія, Польща);
- 5 публікацій тез у матеріалах міжнародних конференцій.

Міжнародна співпраця (організація та проведення циклів лекцій, тренінгів та наукових семінарів із запрошенням зарубіжних фахівців, навчання за кордоном):

- контакти з Департаментом ботаніки та мікробіології Університету Оклахоми, США;
- зв'язки з Коледжем екології та лісівництва Університету штату Нью-Йорк у Сіракузах, де за програмою подвійного диплому і підтримки Державної програми стажувань у провідних навчальних закладах світу навчаються 5 студентів НаУКМА;
- участь у Спільному російсько-українському проекті «Розробка моделей, методів і алгоритмів для оцінки стану рослинних угруповань лісостепової та степової зон з використанням даних космічного моніторингу», фінансованого ФФД Росії та ФФД України;
- за програмою ТЕМПУС запрошено проф. Давіда Таркхнашвілі (Державний університет ім. І. Чавчавадзе, Грузія) та проведено навчальний курс «Методи багатовимірної статистики та основи ГІС-моделювання».

Партнери в Україні, з якими співпрацює Центр досліджень екосистем, змін клімату та сталого розвитку:

- Відділ екології фітосистем Інституту ботаніки ім. М. Г. Холодного НАН України (спільно з ним створено Науково-навчальний комплекс моніторингу та досліджень екосистем);
- Карадазький природний заповідник НАНУ;
- Київська Мала академія наук учнівської молоді (Київська МАН).

IX. Наукове та науково-технічне співробітництво із закордонними організаціями

Міжнародне співробітництва році було визнано одним із **стратегічних пріоритетів** розвитку університету з метою визнання НаУКМА на рівні з найкращими університетами Європи за якістю науки і освіти. Таким чином основною ідеєю щодо міжнародної співпраці 2013 року було намагатися здійснити органічне вплетення міжнародної компоненти (а це і запрошення іноземних викладачів, і організація програм мобільності) у навчальний процес НаУКМА; організація спільних навчальних програм (зокрема, з можливістю отримання декількох дипломів, станом на зараз у НаУКМА діє дві такі програми на магістерському рівні; є угоди щодо спільного керування PhD студентами; організація додаткових міжнародних навчальних програм для українських і зарубіжних студентів; організація спільних академічних і дослідницьких проектів (наприклад, долучення до європейських проектів, як програма Жана Моне, Темпус, Сьома рамкова програма тощо).

У рамках виконання проекту TEMPUS «Розробка кращих моделей докторських шкіл для впровадження структурованих докторських програм в Україні і Грузії») відбувалося спільне керування дослідженнями докторантів PhD-програм. Суттєво розширились наукові контакти між викладачами НаУКМА та колегами з університетів Глазго, Парижа, Маастріхта й Тбілісі. Протягом року відбулась низка наукових семінарів і тренінгів за участю як професорів цих закладів, так і докторантів. У результаті визначені можливості для подальшого наукового співробітництва, зокрема в підготовці спільних проектів за програмою TEMPUS, Сьоною рамковою угодою тощо. 11 жовтня 2013 р. у приміщенні Навчальної лабораторії історичних студій (Музей НаУКМА) відбулася заключна звітна зустріч членів консорціуму проекту TEMPUS. До участі були запрошені члени консорціуму, представники Національного TEMPUS-офіса в Україні, університетів і наукових інституцій, міжнародних освітніх організацій, Міністерства освіти і науки України, докторанти PhD-програм і науковці, задіяні в роботі Докторської школи НаУКМА. Під час зустрічі здійснено партнерську експертну оцінку практичних результатів проектної роботи; представлено елементи моделі наукової освіти в Докторській школі НаУКМА; обговорено напрями реформи третього циклу освіти в контексті сучасної української освітньої системи й законодавства; представлено систему інформування про можливості вдосконалення наукової освіти й засоби поширення здобутків проектної роботи; обговорено пост-проектну співпрацю в межах консорціуму.

Таким чином, 2013 рік був роком активізації міжнародної мобільності серед викладачів, аспірантів та магістрів. Відтак, є підстави очікувати в майбутньому збільшення кількості спільних міжнародних наукових проектів.

Детальні дані про співробітництво із зарубіжними партнерами (за країнами)

1. Європейський Союз

Європейська Комісія (ЄК), Програма Жана Моне (Jean Monnet Programme), липень 2011 – липень 2014 рр. У НаУКМА створено Центр ім. Жана Моне з європейських студій, передбачено проведення досліджень та організацію щорічних конференцій із європейських студій. 2013 року в межах міжнародного проекту співробітники кафедри економічної теорії Ю. М. Бажал, І. В. Бураковський, Г. С. Григор'єв, О. В. Купець, О. О. Шевченко, Н. А. Супрун і аспірант К. В. Якуненко підготували до друку навчальний посібник «Стратегія економічного зростання Європейського Союзу». Також опубліковано 3 монографії, підручник, 10 наукових статей в українських виданнях, дві – в іноземних. Партнерами в реалізації цього проекту є Агентство з освіти, аудіовізуальної продукції та культури, Програма Жана Моне, делегація ЄС в Україні, представництво України при ЄС, Євростудії в Україні, «Європейський простір» (портал проєвропейського громадянського суспільства в Україні).

Співробітники кафедри галузевих правових наук задіяні у виконанні двох проектів. Перший - «Готовність України набути асоціацію з ЄС» - також фінансує Програма Жана Моне Європейської Комісії. Партнерами в його реалізації є кафедри права ЄС Гейдельберзького університету (Німеччина), Університету Я. А. Коменського (Словаччина), Оломоцького університету (Чехія). Співпраця полягає у проведенні спільних наукових заходів, наукових досліджень, опублікуванні їхніх результатів тощо. Другий - «Розробка курсів із європейських студій» - фінансовано Вишеградською фундацією партнерів за підтримкою програми Жана Моне Європейської Комісії. Партнери - кафедри права ЄС: Гейдельберзького університету (Німеччина), Університету Я. А. Коменського (Словаччина), Карлового університету (Чехія).

Співробітники кафедри економічної теорії були задіяні у проекті «*CARIM-East: An Observatory of Migration East of Europe*». Партнери: **Інститут Європейського університету** (EUI, м. Флоренція), Центр міграційних досліджень (CMR, м. Варшава), місцеві партнери у країнах Східного партнерства та Росії. Проект здійснено за рахунок фінансової підтримки Європейської комісії та Центру прогресивних досліджень ім. Роберта Шумана при Інституті Європейського університету. Упродовж 2013 р. було проведено низку спільних наукових заходів: тренінг для представників виконавчої влади у сфері міграції (Флоренція, 21-23 січня 2013 р.), міжнародну конференцію з міграції та розвитку (Флоренція, 2-3 липня 2013 р.), семінар для представників місцевих ЗМІ та НУО (Київ, 22 жовтня 2013 р.), заключну конференцію (Брюссель, 26 листопада 2013 р.).

2. Велика Британія

Школа бізнесу Адама Сміта Університету м. Глазго. За європейською програмою TEMPUS (511340-TEMPUS-1-2010-1-NL-TEMPUS-JPGR «Розробка діючої практичної моделі Докторської школи для впровадження структурованих докторських програм PhD в Україні та Грузії (ASP2PhD)» проф. І. Г. Лук'яненко і проф. А. Б. Камінський кафедри фінансів НаУКМА взяли участь у спільному семінарі «Оцінка цінних паперів та корпоративних фінансів», що пройшов 13-20 квітня 2013 р. на британських островах.

15-17 травня 2013 р. кафедра соціології, PhD-програма «Соціальні трансформації» НаУКМА та CRCEES Університету м. Глазго виступили співорганізаторами наукового семінару Докторської школи в рамках проекту *ASP2PhD Tempus Project* (м. Київ).

Університет м. Бредфорд. Співробітники кафедри економічної теорії (д-р екон. наук, проф. Ю. М. Бажал; канд. екон. наук, проф. Н. Ю. Іванова; канд. екон. наук, доц. Г. С. Григор'єв; канд. екон. наук, доц. О. В. Гуменна; канд. екон. наук, доц. Н. Д. Чала) беруть участь у проекті TEMPUS (2012-2014) 530429-TEMPUS-1-2012-1-UK-TEMPUS-JPHES: «Інноваційні лабораторії (ІННОЛАБ): використання навчальної платформи відкритих інновацій та здійснюваних досліджень у тренінгах на рівні підприємств для посилення взаємодії та інноваційного потенціалу університетів постсоціалістичних суспільств». Британський університет є координатором проекту, а партнерами (окрім НаУКМА) - Ужгородський національний університет, Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут», Міністерство науки і освіти, Благодійна фундація «Бізнес-інкубатор Тернопільщини» (Україна), Таллінський університет технологій (Естонія), Університет Аристотеля в Салоніках - URENIO Research (Греція), Гродненський державний університет ім. Янки Купала, Полоцький державний університет (Білорусь).

3. Франція

Університет Paris-Est (м. Париж). У рамках програми TEMPUS (511340-TEMPUS-1-2010-1-NL-TEMPUS-JPGR «Розробка діючої практичної моделі Докторської школи для впровадження структурованих докторських програм PhD в Україні та Грузії (ASP2PhD)» група магістрів, аспірантів і докторантів PhD-програми з фінансів, викладачів кафедри фінансів НаУКМА здійснила поїздку до одного з найкращих університетів Франції (4-16

травня 2013 р.). Була організована спеціальна навчальна програма Весняної школи «Управління ринками та інвестиціями», що дала можливість ознайомитись із новітніми методами викладання та проведення досліджень.

Національний центр наукових досліджень (CNRS, Франція). Співробітники Центру європейських гуманітарних досліджень задіяні у проекті «*Більш, ніж (одна) мова. Філософський переклад з французької на російську та з французької на українську*» («Plus d'un langue : La traduction philosophique de francais en russe, par comparaison avec la traduction en ukrainien»). Також партнером є *Інститут герменевтичних досліджень МДУ (м. Москва, Росія)*. Проект фінансовано за рахунок гранту *Fondation des Treilles*. 13–18 травня 2013 р. було організовано міжнародну конференцію у муніципалітеті Трей (Франція).

4. Норвегія

Бергенський університет. У серпні 2012 р. кафедра фінансів та PhD-програма з фінансів НаУКМА виграли міжнародний грант і підписали угоду з Бергенським університетом про проведення спільного міжнародного науково-дослідного проекту «*Вивчення економіки за допомогою Modeling Population Dynamics in Ukraine*», за підтримкою норвезького уряду та Європейського фонду Eurazia. У рамках договору 21-23 травня 2013 р. професор Девід Віт (David Wheat) провів курс ознайомчих лекцій «*Моделювання системної динаміки*» та робочі семінари «*Застосування методів системної динаміки на практиці*» у НаУКМА, а 16-18 жовтня - науковий семінар «*Застосування методів системної динаміки в консалтингу та дослідженні соціально-економічних процесів*». 8 червня 2013 р. проф. І. Г. Лук'яненко взяла участь у круглому столі «*Перспективи розвитку дистанційної міжнародної освіти та наукових досліджень із застосуванням динамічного моделювання*» (online-обговорення), організованому **System Dynamics Group at UiB** у Норвегії. Із серпня по грудень студенти 2 р. н. магістерської програми «*Фінанси і кредит*» П. А. Дадашова, А. Ю. Новік, Г. Т. Ляпкало, аспіранти 2 р. н. А. В. Литвин, О. І. Фарина проходили стажування у Бергенському університеті прикладних наук, де шукали матеріали для написання наукових праць. 2–7 грудня під час наукового семінару «*Застосування методів системної динаміки на практиці*», проведеному в уже згаданому норвезькому університеті, проф. І. Г. Лук'яненко ділилася досвідом організації наукової та навчальної роботи.

Також налагоджено співробітництво кафедри економічної теорії НаУКМА з **Норвезькою бізнес-школою** (BI Norwegian Business School).

5. Польща

Центр досліджень Східної Європи Варшавського університету. Разом із кафедрою історії НаУКМА створено спільну магістерську програму «*Східноєвропейські студії*». 7 червня 2013 р. відбувся спільний захист шести кваліфікаційних робіт студентами магістерської програми «*Історія*» (НаУКМА) (всі отримали дипломи державного зразка) та Центру досліджень Східної Європи Варшавського університету.

Товариство філософів слов'янських країн (м. Жешув, Польща), **Інститут філософії Жешувського університету.** Викладачі кафедри філософії та релігієзнавства НаУКМА налагодили постійну наукову співпрацю із представниками цих інституцій. Завідувач кафедри проф. М. Л. Ткачук є членом наукової ради друкованого органу товариства - журналу «*ΣΟΦΙΑ*».

Шльонський університет (м. Катовіце). На запрошення цього закладу проф. кафедри загального і слов'янського мовознавства НаУКМА А. А. Лучик керує написанням докторської дисертації С. Козловського.

6. Німеччина

Університет ім. Фрідріха Шиллера (м. Йена). Працівники кафедри політології НаУКМА в партнерстві із представниками зазначеного закладу розвивають спільну українсько-німецьку магістерську програму «*Німецькі та європейські студії*». Проект фінансують Німецька організація DAAD та європейська програма Еразмус Мундус. У рамках програми два викладачі (М. В. Яковлев, О. П. Дем'янчук), а також аспірант Ю. Шейко пройшли наукове стажування у ФРН.

Університет Дюссельдорфа ім. Генріха Гейне, Інститут німецького й міжнародного партійного права і партійних досліджень (м. Дюссельдорф) були партнерами НаУКМА під час виконання проекту «*Практика іноземних студентів у Німеччині в 2013*». Фінансування: DAAD і Федеральне міністерство закордонних справ (AA). 24-28 червня 2013 р. у рамках проекту проведено міжнародний семінар «*Political Systems, Ideologies and Corruption – An Interdisciplinary Study*» (DAAD grant) в Університеті Дюссельдорфа ім. Генріха Гейне.

7. Нідерланди

Вища школа бізнесу та економіки Маастрихського університету. 3 червня 2013 р. у рамках партнерства під час виконання проекту *ASP2PhD Tempus Project* проф. І. Г. Лук'яненко і проф. О. В. Мертенс узяли участь у спільному симпозиумі, проведеному на теренах Нідерландів.

Міжнародний інститут соціальної історії (м. Амстердам). Співробітники кафедри соціології спільно із його представниками задіяні у проекті «*Праця і робітничий рух в Україні: архів і дослідження*». Організовано спільні семінари, під час яких представлено результати досліджень.

Університет Erasmus (м. Роттердам). Керівник Центру інвестиційної політики НаУКМА Є. Я. Пенцак викладає в цьому закладі курс «*Інвестиційний менеджмент*» на регулярній основі, співпрацює із тамтешнім професором Рональдом Хайсманом над створенням міжнародної програми MFI (*Master in Finance and Investments*); організовує міжнародні тури до Нідерландів для студентів MBF (KMBS) та до Швейцарії для студентів MBF (KMBS) спільно з корпоративним університетом UBS.

8. Сполучені Штати Америки

Департамент ботаніки та мікробіології Університету Оклахоми. Науковці Центру досліджень екосистем, змін клімату та сталого розвитку НаУКМА підтримують контакти із представниками цього закладу, із якими виконували спільний науковий проект попереднього року. Центр підтримує тісні зв'язки з **Коледжем екології та лісівництва Університету штату Нью-Йорк у Сіракузах**, де за програмою подвійного диплому та підтримки Державної програми стажувань у провідних навчальних закладах світу навчаються 5 студентів МП «Екологія», двоє із яких готують магістерські кваліфікаційні роботи за тематикою і під керівництвом викладачів Центру.

Департамент психіатрії Мічиганського університету. Працівники Центру дослідження здоров'я та соціальної політики НаУКМА разом із представниками згаданого закладу, а також у партнерстві із Центром досліджень залежностей, Українським НДІ соціальної, судової психіатрії та наркології МОЗУ виконують проект «*Лобудова спроможності щодо досліджень залежностей в Україні*». У його рамках 9-12 жовтня 2013 р. у м. Одеса проведено семінар «Розвиток зловживання психоактивними речовинами протягом життя-II».

Керівник Школи політичної аналітики НаУКМА в партнерстві із представниками **Оксфордського університету** працює над «*Coalitional Presidentialism Project*». 2 жовтня 2013 р. у НаУКМА було організовано семінар із міжнародної співпраці «Coalitional

Presidentialism in Comparative Perspective». Водночас О. Гарань є членом Виконавчого комітету (Executive Committee) *Програми нових підходів до дослідження та безпеки в Євразії* (The Program on New Approaches to Research and Security in Eurasia (PONARS Eurasia)) (The George Washington University, м. Вашингтон, США), а ще входить до складу редколегії *«Journal of Ukrainian Politics and Society»*.

Упродовж 2013 р. працівники Наукової бібліотеки НаУКМА, відповідно до чинної угоди з *Бібліотекою Конгресу США*, брали участь у виконанні проекту *«Світова цифрова бібліотека»*. Інший проект - *«ELibUkr: Електронна бібліотека України»* - фінансовано *Києво-Могилянською фундацією в Америці*. Партнерами є 25 університетів України, Північно-західний університет США, Києво-Могилянська фундація в Америці. У рамках проекту 30 січня – 1 лютого 2013 р. проведено міжнародну конференцію *«Наукова комунікація в цифрову епоху»*.

9. Канада

Український центр засобів і розвитку Університету ім. Трента МакЮена (м. Едмонтон, Альберта). Між цим центром та НаУКМА укладено угоду про співпрацю стосовно взаємодії у сфері розбудови українсько-канадських відносин. У рамках договору співробітники Школи соціальної роботи ім. проф. В. Полтавця та Центру канадських студій НаУКМА були задіяні в канадсько-українському проекті *«Інклюзивна освіта для дітей з особливими потребами в Україні»*. Партнерами з українського боку також були: Інститут спеціальної педагогіки НАПН України, Львівський національний університет ім. І. Франка, Кримський інженерно-педагогічний університет, Національна асамблея інвалідів України, ВФ *«Крок за кроком»*. Фінансування проекту здійснено за рахунок *Канадської агенції з міжнародного розвитку (CIDA)* та добровільних внесків партнерів. У межах проекту було проведено спільні наукові заходи.

10. Республіка Болгарія

Міністерство освіти, молоді та науки Республіки Болгарія, Протокол про спільні науково-дослідні проекти між Державним агентством з питань науки, інновацій та інформатизації України і Міністерством освіти, молоді та науки Республіки Болгарія. 2013 року реалізовано другий етап науково-дослідної роботи *«Зображення груп, алгебр, теорія інваріантів та їх застосування»* під керівництвом завідувача кафедри математики, канд. фіз.-мат. наук, доц. Б. В. Олійник у партнерстві із працівниками Інституту математики та інформатики Болгарської Академії наук (м. Софія, Болгарія). У його рамках було проведено два наукові семінари - у м. Києві (20 листопада 2013 р.) і у м. Софія, Болгарія (13 грудня 2013 р.). Фінансування в обсязі 35 тис. грн забезпечено в рамках бюджетної програми *«Реалізація двосторонніх міжнародних програм»* (за КПКВ-2209080 *«Виконання зобов'язань України у сфері міжнародного науково-технічного співробітництва»*).

11. Грузія

Державний університет імені Іллі Чавчавадзе (м. Тбілісі) є одним із партнерів НаУКМА у проекті TEMPUS *«Розробка дієвої моделі Докторської школи для впровадження структурованих освітніх PhD - програм в Україні та Грузії»*. Результатом академічної співпраці став Міжнародний семінар з англомовного академічного письма (за участю представників усіх партнерських інституцій), організований 22–27 січня 2013 р. у м. Тбілісі.

**Х. Інформація про наукову та науково-технічну діяльність,
що здійснювалась спільно з науковими установами
Національної академії наук України та
національних галузевих академій наук**

НаУКМА активно співпрацює з науковцями інститутів Національної Академії наук України, багато з яких за сумісництвом є викладачами університету. Більшість наукових заходів, наукових досліджень, що здійснюються під дахом НаУКМА, є результатом плідного співробітництва з колегами з академічних установ, університетів та інших організацій. Наприкінці 2009 р. університет розпочав підписання угод про співпрацю з низкою академічних (системи НАНУ) інститутів, що передбачає системне залучення вчених до науково-навчальної діяльності НаУКМА, виконання спільних науково-дослідних проєктів, атестацію наукових кадрів вищої кваліфікації, спільний пошук джерел додаткового фінансування тощо і, в підсумку, виникнення науково-навчального комплексу нового типу. Важливо наголосити, що питання власності та адміністративного підпорядкування в цих угодах винесені за дужки типової угоди. Базуючись на тривалих професійних зв'язках і спільності інтересів, НаУКМА уклав угоди з такими авторитетними вітчизняними закладами науки:

- Інститут літератури імені Т. Г. Шевченка НАН України (директор – академік НАНУ М. Г. Жулинський);
- Інститут ботаніки ім. М. Г. Холодного НАН України (директор – д-р біол. наук, проф. С. Л. Мосякін);
- Інститут хімії поверхні імені О. О. Чуйка НАН України (директор – член-кореспондент НАНУ М. Т. Картель);
- Інститут економіки та прогнозування НАН України (директор – академік НАНУ В. М. Геєць);
- Інститут філософії ім. Г. Сковороди НАН України (директор – академік НАНУ М. В. Попович);
- Інститут української археографії та джерелознавства імені М. С. Грушевського (в. о. директора – д-р іст. наук Г. В. Папакін);
- Інститут історії НАН України (директор – академік НАНУ В. А. Смолій);
- Інститут геологічних наук НАН України (директор – академік НАНУ П. Ф. Гожик);
- Кримський інженерно-педагогічний університет (м. Сімферополь);
- Інститут медичного і фармацевтичного права та біоетики Академії адвокатури України;
- Науково-дослідна лабораторія права, біоетики та медичного права Київського університету права НАН України;
- Центр перспективних соціальних досліджень Міністерства праці та соціальної політики України та НАН України (директор – д-р політ. наук В. А. Гошовська).

У рамках угоди про співпрацю між НаУКМА та Інститутом ботаніки імені М. Г. Холодного НАНУ було створено спільний науково-навчальний комплекс моніторингу та досліджень екосистем відділу екології фітосистем Інституту ботаніки ім. М. Г. Холодного НАН України і Центру дослідження екосистем, змін клімату та сталого розвитку НаУКМА.

Інститут ботаніки імені М. Г. Холодного НАНУ й Інститут літератури імені Т. Г. Шевченка НАНУ були учасниками проєкту Темпус ТЕМПУС «Розробка кращих моделей докторських шкіл для впровадження структурованих докторських програм в Україні і Грузії»).

Інститут філософії ім. Г. С. Сковороди в партнерстві з НаУКМА у 2013 р. був співорганізатором: II Міжнародного Сковородинівського колоквиуму «Античні та

середньовічні джерела філософії Сковороди» (спільно з Українським Філософським фондом, Центром св. Климента «Спілкування та діалог культур», Центром «Практична філософія») (Київ, Інститут філософії ім. Г. С. Сковороди НАН України, 10–11 грудня 2013 р.); круглого столу «Інтелектуали. Мораль. Влада» (разом з Українським філософським фондом та кафедрою філософії філософського факультету Київського національного університету ім. Тараса Шевченка (Київ, Інститут філософії ім. Г. С. Сковороди НАН України, 13 грудня 2013 р.).

Серед партнерів НаУКМА у виконанні наукових досліджень, організації та проведенні наукових заходів, забезпеченні наукової практики студентів також були:

1. Академічна клініка репродуктивного здоров'я
2. Білоцерківський національний аграрний університет
3. Державне підприємство «Всеукраїнський державний науково-виробничий центр стандартизації, метрології, сертифікації та захисту прав споживачів» - Укрметртестстандарт
4. Донецький національний університет економіки і торгівлі імені Михайла Туган-Барановського
5. Івано-Франківський інститут менеджменту Тернопільського національного економічного університету
6. Інститут біоколоїдної хімії НАН України
7. Інститут всесвітньої історії НАНУ
8. Інститут геологічних наук НАНУ
9. Інститут гігієни та медичної екології імені О. М. Марзєєва АМН України
10. Інститут гідробіології НАНУ
11. Інститут демографії та соціальних досліджень НАН України
12. Інститут експериментальної патології, онкології і радіобіології НАНУ
13. Інститут історії, етнології та правознавства імені О. М. Лазаревського Чернігівського національного педагогічного університету імені Т. Г. Шевченка
14. Інститут історії НАН України
15. Інститут експериментальної патології, онкології та радіології НАНУ
16. Інститут кібернетики імені В. М. Глушкова НАН України
17. Інститут клітинної біології та генетичної інженерії НАН України
18. Інститут космічних досліджень НАН України
19. Інститут культурології Академії мистецтв України
20. Інститут медичного і фармацевтичного права та біоетики Академії адвокатури України
21. Інститут мікробіології та вірусології імені Д. К. Заболотного НАН України
22. Інститут міжнародних відносин КНУ ім. Т. Шевченка
23. Інститут мовознавства імені О. О. Потебні НАН України
24. Інститут післядипломної освіти Національної академії керівних кадрів культури і мистецтва
25. Інститут проблем безпеки атомних електростанцій НАНУ
26. Інститут проблем виховання НАПН України
27. Інститут програмних систем НАН України
28. Інститут психології НАПН України
29. Інститут спеціальної педагогіки НАПН України
30. Інститут суспільства Київського університету ім. Б. Грінченка
31. Інститут східних мов Київського національного лінгвістичного університету
32. Інститут хімії високомолекулярних сполук НАН України
33. Київська мала академія наук учнівської молоді (Київська МАН)
34. Київський міжнародний інститут соціології
35. Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана
36. Київський національний лінгвістичний університет

37. Київський національний торговельно-економічний університет
38. Київський національний університет імені Тараса Шевченка
39. Київський національний університет культури і мистецтв
40. Київський університет права НАН України
41. Київська школа економіки
42. Криворізький економічний інститут ДВНЗ «КНУ»
43. Криворізький національний економічний університет імені В. Гетьмана
44. Клініка репродуктивної медицини «Надія»
45. Львівський національний університет імені І. Франка
46. Львівський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти
47. Миколаївський державний університет імені Петра Могили
48. Науково-дослідна лабораторія права, біоетики та медичного права Київського університету права НАН України
49. Національна спілка кінематографістів
50. Національний авіаційний університет
51. Національний інститут стратегічних досліджень при Президентові України
52. Національний медичний університет ім. О. О. Богомольця
53. Національний науковий центр радіаційної медицини НАМН України
54. Національний технічний університет «КПІ»
55. Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут»
56. Національний університет «Острозька академія»
57. Таврійський національний університет імені В. І. Вернадського
58. Товариство дослідників Центрально-Східної Європи
59. Ужгородський національний університет
60. Український державний хіміко-технологічний університет (м. Дніпропетровськ)
61. Український католицький університет
62. Український філософський фонд
63. Університет менеджменту освіти АПН України
64. Український національно-дослідний інститут соціальної і судової психіатрії та наркології
65. Черкаський державний технологічний університет
66. Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
67. Чернігівський державний технологічний університет
68. Чорноморський державний університет імені Петра Могили
69. Українська спілка підприємців та промисловців
70. Медичний центр тканинної та клітинної терапії «Ембріотек»
71. ТОВ «Інститут генетики репродукції»
72. ТОВ «ПрайсуотерхаусКуперс»
73. Українське товариство інвестиційних професіоналів CFA Society Ukraine
74. ПАТ «Страхова компанія “Еталон”»
75. ПАТ «ФІДОБАНК»
76. ПрАТ «КІНТО»
77. Консалтингова компанія ВАТ «ІНТАЛЕВ-Україна»
78. Приватна консультаційно-впроваджувальна фірма «Прагма В.К.С.»
79. Громадська організація «Український екологічний клуб “Зелена хвиля”»
80. Благодійна фундація «Бізнес-інкубатор Тернопільщини»
81. ПАО «ХайдельбергЦемент Україна»
82. Музей історії Києва
83. Музей Олександра Довженка
84. НГО «Лабораторія законодавчих ініціатив»
85. Школа професійної журналістики «Нова Україна»

XI. Заходи, здійснені спільно з облдержадміністраціями або Київською та Севастопольською міськими державними адміністраціями та спрямовані на підвищення рівня ефективності роботи науковців для вирішення регіональних потреб

Співробітники НаУКМА брали участь в обговоренні та підписанні Угоди про співпрацю між Київською міською держадміністрацією та Ради ректорів Київського вузівського центру.

Розпочато діяльність на основі підписаної угоди з Київською Малою академією наук учнівської молоді (Київська МАН) та створеного Наукового центру учнівської молоді при НаУКМА. Мета цього проекту полягає у залученні учнів загальноосвітніх навчальних закладів м. Києва до практичного виконання наукових досліджень в галузі екології, біології, хімії та фізики в Наукових центрах та лабораторіях при кафедрах природничого факультету НаУКМА; теоретична та морально-психологічна підготовка учнівської молоді до вступу на Природничий факультет НаУКМА. Діяльність Наукового центру учнівської молоді передбачає два навчальних річних етапи:

1. Теоретичне ознайомлення з основними дослідженнями в Наукових центрах та лабораторіях при кафедрах природничого факультету.
2. Виконання учнівською молоддю науково-дослідницьких робіт, що відповідають тематиці досліджень, які проводяться на природничому факультеті НаУКМА.

Суть навчання полягає в діалектичному поєднанні наступних складових: ознайомлення та популяризація наукової роботи в НаУКМА серед учнівської молоді; проведення науково-практичних конференцій, семінарів, лекцій, круглих столів, майстер-класів із залученням професорсько-викладацького складу НаУКМА; проведення ознайомлювальних лекцій про основні наукові дослідження в НаУКМА; вибір тем, наукових керівників, практичне виконання наукових досліджень.

XII. Відомості щодо поліпшення рівня інформаційного забезпечення наукової діяльності, доступу до електронних колекцій наукової періодики та баз даних провідних наукових видавництв світу про патентно-ліцензійну діяльність

Інформаційну підтримку наукової діяльності, доступ до електронних колекцій наукової періодики та баз даних провідних наукових видавництв світу забезпечує Наукова бібліотека НаУКМА. Протягом року співробітниками бібліотеки були проведені семінари з особливостей користування базами даних JSTOR, Oxford Journals та Oxford Reference – Online Premium Collection, EBSCO; бібліографічною та реферативною базою даних Scopus; Google Scholar та іншими науково-орієнтованими пошуковими системи; ресурсів відкритого до поступу як допоміжного інструментарію для наукової діяльності.

Всього станом на 16.12.2013 р. зафіксовано 911228 назв ресурсів. З них:

- Електронні журнали – 103766
- Електронні книги – 50318
- Матеріали конференцій – 52800
- Дисертації – 3507
- Карти – 1761
- Відео-матеріали – 1 391
- Доповіді та звіти – 402
- Електронні газети – 389
- Відео-матеріали – 69

У 2013 році було організовано 16 тестових доступів (від двох тижнів до трьох місяців), зокрема до таких ресурсів: Applied Science & Technology, EBSCO Education Source, EBSCO Humanities Source, EBSCO Legal Source, EBSCO Library & Information Science Source, Polpred.com. Огляд ЗМІ, Passport від Euromonitor International, Market Research Monitor, ProQuest Biological Science Collection, ProQuest Dissertations & Theses A&I, ProQuest Health Management, McGraw-Hill eBook Library, McGraw-Hill Access Engineering, McGraw-Hill Access Medicine.

В НаУКМА забезпечений доступ до основних патентно-інформаційних баз: Електронно-цифрової бібліотеки Європейського патентного відомства (ESPACENET); всесвітньої організації інтелектуальної власності (WIPO): бази даних міжнародних заявок на винаходи PATENTSCOPE, бази даних міжнародних торговельних марок, промислових зразків HagueExpress, географічних зазначень LisbonExpress; баз даних Українського інституту промислової власності (Укрпатент); Федеральної служби з інтелектуальної власності, патентів і товарних знаків (Роспатент), United States Patent and Trademark Office.

ХІІІ. Інформація про науково-дослідні роботи, що виконуються на кафедрах у межах робочого часу викладачів

Протягом 2013 року на кафедрах та в наукових підрозділах НаУКМА виконувалися 36 науково – дослідних тем, що зареєстровані в УкрІНТЕІ.

1. Використання математичних структур для захисту інформації в комп'ютерних мережах, керівник – доктор фіз.-мат. наук, доц. Боднарчук Ю. В.

Мета дослідження: Розробка математичних алгоритмів кодування і створення на їхній основі систем надлишкового кодування і шифрування для захисту інформації шляхом розподілення її по декількох логічних пристроях (дисках, серверах тощо).

2. Поліноміальні перетворення афінних многовидів та їх застосування, керівник – доктор фіз.-мат. наук, доц. Боднарчук Ю. В.

Мета дослідження: Розв'язання ряду проблем комутативної алгебри та афінної геометрії, пов'язаних з групою оборотних поліноміальних перетворень-афінною групою Кремони. Застосування цих перетворень до задач теорії кодування та криптографії.

3. Актуальні проблеми цивільного і підприємницького права, керівник – канд. юридичних наук, доцент Ханік – Посполітак Р. Ю.

Мета дослідження: Дослідити нові підходи щодо класичних інститутів цивільного права, розкрити їх зміст, їх співвідношення з інститутами підприємницького права, проаналізувати практику застосування цих інститутів у судах України; показати проблеми співіснування Цивільного та Господарського кодексів України; стимулювати рекомендації по внесенню змін до законодавства України.

4. Дослідження поведінки щодо здоров'я серед студентів НаУКМА й ефективних втручань щодо її покращення, керівник – канд. мед.н. Андрєєва Т. І.

Мета дослідження полягає в тому, щоб, з одного боку, налагодити інструмент для моніторингу поведінки студентів щодо здоров'я у вигляді панельних або повторних крос-секційних опитувань на початку та наприкінці навчання, а з другого боку, на тлі наявності такого моніторингу в експериментальному режимі оцінювати ефективність різноманітних втручань, для яких буде доведений потенціал ефективного впливу.

5. Оцінювання політики (методів) оплати за медичні послуги з огляду на їхню економічну ефективність, справедливість і якість у країнах Центральної та Східної Європи, керівник - канд. мед. наук, доц. Грига І. М.

Мета дослідження: встановлення надійних доказових критеріїв для систематичної оцінки політики (методів) оплати медичних послуг і їхня валідація для країн Центральної та Східної Європи.

6. Культурні трансформації в синхронії та діяхронії: теорія і практика, керівник - д-р філол. наук, проф. Собуцький М. А.

Мета дослідження: теоретично змоделювати та емпірично перевірити моделі культурних трансформацій вітчизняної та зарубіжної культур. З'ясувати співвідношення традиціоналізму та модернізацій них впливів у розвитку української та світової культур. Здійснити відбір адекватних методів (психоаналітичні, семіотичні та ін.) і методик дослідження синхронії та діяхронії культури; виробити відповідні методичні рекомендації.

7. Стародавнє населення України за даними археології, керівник - д-р іст. наук, проф. Залізняк Л. Л.

Мета дослідження: дослідити проблеми археології та первісної історії на території України від появи тут людини до розвиненого середньовіччя включно.

8. Оцінка якості сперматозоїдів за морфологічними та функціональними особливостями у програмах лікування безпліддя, керівник - д-р мед. наук, проф. Білько Н. М.

Мета дослідження: розробити систему оцінки якості сперматозоїдів за морфологічними і функціональними критеріями у пацієнтів з тяжкими формами чоловічого безпліддя і запропонувати модель використання відібраних статевих клітин для запліднення in vitro.

9. Комбінований генетичний скринінг вагітних як показання до інвазивної пренатальної діагностики, керівник - д-р мед. наук, проф. Білько Н. М.

Мета дослідження: Комплексна оцінка інформативних критеріїв формування групи ризику по хромосомній патології плода на основі біохімічних, імунологічних, ультразвукових та анамнестичних показників.

10. Дослідження європейського концептуального простору в українському контексті (Європейський словник та проблеми перекладу ключових слів), керівник - канд. філос. наук, доц. Сігов К. Б.

Мета дослідження: проект намагається об'єднати зусилля українських інтелектуалів для дослідження розвитку ключових філософських понять у різних мовах. Головним практичним завданням цього дослідження є розвиток української філософської термінології.

11. Українська мова в ХХ сторіччі: стан, статус, форми побутування, керівник - д-р філол. наук, проф. Масенко Л. Т.

Мета дослідження: дослідити актуальні проблеми українського мовознавства, зокрема вивчення мовної політики, яку провадили в УРСР, сучасних проблем функціонування української мови в ситуації нав'язаної у попередній період українсько-російської двомовності, вплив масового білінгвізму на поширення мішаних форм усного мовлення. До об'єктів наукового аналізу належить також вивчення лексикографічних практик, які застосовувались упродовж ХХ ст., порівняльний аналіз словників, укладених у перші два десятиліття, з лексикографічними працями 1930-1980 рр., а також сучасними словниками.

Планується дослідити не тільки функціональні, а й внутрішньомовні аспекти розвитку сучасної української мови – її стильову диференціацію, зміни у стилістичній системі, зумовлені політичною і соціальною перебудовою суспільства.

12. Філософія в контексті культури: історія і сучасність, керівник - д-р філос. наук, проф. Бондаревська І. А.
Мета дослідження: аналіз процесу становлення і функціонування філософського знання в контексті соціокультурного розвитку людства; визначення місця і ролі філософії в історико-культурних локусах; аналіз взаємовпливів філософії з іншими формами суспільної свідомості та культури.
13. Індукція рекомбіногенезу для перенесення чужинних генів у геном м'якої пшениці, керівник - канд. біол. наук, ст. наук. спів роб. Антонюк М. З.
Мета дослідження: розробка теоретичних основ хромосомної та субхромосомної інженерії та їх впровадження для мінімізації обсягу чужинного хроматину за умови збереження селекційно-цінної ознаки.
14. Вплив антимікробних препаратів на біологічні властивості та структурно-функціональні характеристики антибактерій, керівник - канд. біол. наук, доц. Фуртат І. М.
Мета дослідження: вивчити вплив різноманітних антимікробних препаратів на зміну фізіолого-біохімічних ознак, зокрема, активність антиоксидантних систем, та структурно-функціональних характеристик актинобактерій за умов формування стійкості до згаданих речовин.
15. Контроль господарської діяльності підприємств України в умовах інформатизації процесів управління, керівник - доктор екон. наук, проф. Івахненко С. В.
Мета дослідження: Розробка теорії контролю господарської діяльності підприємств України в умовах застосування інформаційних технологій для управління, розробка інформаційних технологій та програмного забезпечення для такого контролю.
16. Історико-філософське пізнання: теорія і методологія, керівник - докт. філос. наук, доц. Менжулін В. І. Мета дослідження: Аналіз процесу становлення історико-філософської науки; реконструкція історико-філософських концепцій; визначення теоретичних засад, принципів і методів історико-філософського пізнання.
17. Формування геному поліплоїдних злаків за умов штучної інтрогресії чужинного хроматину та у природних умовах, керівник - д-р біол. наук, ст. наук. співроб. Терновська Т. К.
Мета дослідження: встановлення тенденції у змінах геному на субхромосомному рівні та рівні поліморфізму за молекулярно-генетичними маркерами у представників підтриби Triticinae з різними способами статевого розмноження.
18. Інтрогресивні процеси у геномі м'якої пшениці та їх застосування для генетичного аналізу Triticinae, керівник - д-р біол. наук, ст. наук. співроб. Терновська Т. К.
Мета дослідження: встановити генетичний контроль низки ознак м'якої пшениці та вивчити вплив геномних перебудов внаслідок інтрогресії чужинного хроматину на регуляцію експресії.
19. Соціально-економічна політика в умовах сучасного економічного циклу, керівник - д.екон. наук, проф. Бажал Ю. М.
Мета дослідження: дослідити теоретичні та практичні проблеми соціально-економічної політики на макро- і мікро-рівнях управління, які виникають в умовах кризової та посткризової фаз сучасного економічного циклу, та їх специфіку в контексті української економіки. Розробити практичні рекомендації щодо

удосконалення форм і методів зазначеної політики в Україні на національному, регіональному, галузевому та бізнесовому рівнях в умовах глобалізації всіх економічних відносин.

20. Філософсько-естетичні проблеми української та зарубіжної літератур; взаємини національних літератур, керівник - д-р філол. наук, проф. Моренець В. П.

Мета дослідження: відтворити цілісну синкретичну картину переплетіння, взаємовпливу філософських віянь, мотивів і естетичної думки української та зарубіжної літератур (у тому числі слов'янських) у теоретико-літературознавчому та компаративному аспектах; розглянути конкретні дослідницькі стратегії вивчення зв'язків філософського і літературного дискурсів в українській культурі ХХ-ХХІ ст.ст.; проаналізувати світоглядні й естетичні трансформації у художній творчості українських митців; здійснювати реконструкцію філософських мотивів, впливів на творчість письменників тощо.

21. Розвиток системи зв'язків з громадськістю як чинник становлення громадянського суспільства в Україні, керівник - д-р філос. наук, проф. Королько В. Г.

Мета дослідження: дослідити процеси формування та функціонування системи зв'язків владних структур та політичного управління з громадськістю; визначити місце, яке посідають структури зв'язків з громадськістю в системі соціального управління сучасного демократичного суспільства; з'ясувати концептуальні моделі, загальні проблеми та практичні питання забезпечення відкритості у діяльності органів державної влади України.

22. Трансформації українського суспільства, його соціальних структур, інституцій і суб'єктів, керівник - д-р філос. наук, проф. Хмелько В. Є.

Мета дослідження: комплексний аналіз особливостей трансформаційних процесів у сучасному українському суспільстві на різних рівнях його соціальної організації, визначення основних тенденцій становлення його соціальних структур, інституцій і суб'єктів; вивчення наслідків змін основних соціальних структур, інституцій і суб'єктів для розвитку і саморегуляції українського суспільства.

23. Концептуальні засади розвитку теорії та практики соціальної політики і соціальної роботи в Україні, керівник - канд. філос. наук, доц. Кабаченко Н. В.

Мета дослідження: створити концептуальну, правову та організаційну структуру для розвитку соціальної роботи та запропонувати відповідні зміни до соціальної політики, що створить можливості для широкого впровадження професії соціального працівника, узгодження його ролі та функцій з уже існуючими соціальними службами.

24. Історія України в контексті історії Центрально-Східної Європи, керівник - доктор іст. наук, проф. Яковенко Н. М.

Мета дослідження: аналіз історії України як окремої політичної і культурної одиниці та як частини держав, до яких вона входила – польсько-литовської, російської, австрійської, СРСР; дослідження головних напрямів еволюції історії та культури країн Центрально – Східної Європи як макроструктур, з якими органічно пов'язана історія України.

25. Лексика та граматики мовних систем: діяхронія і сучасний стан, керівник - д-р філол. наук, проф. Лучик В. В.

Мета дослідження: дослідити лексичний склад і граматичну будову різноструктурних мов у синхронічному та діяхронічному аспектах. Підготувати

теоретичні, дидактичні та лексикографічні праці, які узагальнюватимуть основні результати проведених досліджень.

26. Міжнародний захист прав людини, керівник - д-р права, доцент Антонович М. М.

Мета дослідження: дослідити загальнотеоретичні проблеми міжнародних прав людини та імплементацію міжнародних стандартів прав людини в національне законодавств України, проаналізувати практику універсальних та європейських механізмів захисту прав людини та ефективність їх застосування громадянами України.

27. Теоретичні та методичні засади професійної підготовки майбутніх фахівців у системі вищої освіти України, керівник - канд. пед. наук, доц. Голубєва М. О.

Мета дослідження: дослідити наукові засади професійної підготовки майбутніх фахівців у системі вищої освіти України та обґрунтувати концептуальну основу розвитку й ефективного функціонування цього процесу у сучасних умовах.

28. Системний підхід до формування ефективної маркетингової стратегії організації, керівник - канд. екон. наук, доц. Пан Л. В.

Мета дослідження: розробка теоретико-методологічних засад формування ефективного механізму управління організацією та практичних рекомендацій щодо його впровадження, виявлення проблем функціонування організації в ринковому середовищі та визначення основних шляхів їх вирішення.

29. Теорія та методика конфліктологічної освіти, керівник - канд. філос. наук, проф. Гірник А. М.

Мета дослідження: дослідити наукові засади конфліктологічної підготовки майбутніх фахівців у системі вищої освіти України та обґрунтувати методику формування конфліктологічної компетентності.

30. Особливості розвитку зародків людини з аномаліями хромосомного набору в культурі клітин in vitro, керівник - д-р мед. наук, проф. Білько Н. М.

Мета дослідження: оцінити особливості будови та темпи розвитку зародків із хромосомними аномаліями, встановленими за результатами преімплантаційної генетичної діагностики.

31. Особливості диференціювання плюрипотентних клітин миші в кардіоміцити залежно від умов культивування, керівник - д-р мед. наук, проф. Білько Н. М.

Мета дослідження: оцінити особливості диференціювання плюрипотентних стовбурових клітин миші залежно від різних умов культивування in vitro та оптимізувати процес диференціювання клітин ліній миші в кардіоміцити.

32. Особливості експресії генів індукованих плюрипотентних стовбурових клітин миші, отриманих за допомогою системи транспозонів Sleeping Beauty, керівник - канд. біол. наук, ст. наук. співроб. Білько Д.І.

Мета дослідження: отримати з фібробластів миші індуковані плюрипотентні стовбурові клітини за допомогою системи транспозонів Sleeping Beauty та виявити особливості генів плюрипотентності та ранніх диференційних маркерів.

33. Трансформаційні процеси в сучасних політичних системах, керівник – д-р політ. наук, доц. Дем'янчук О. П.

Мета дослідження: шляхом комплексного дослідження змін, що відбуваються в сучасних політичних системах різних країн, виявити закономірності трансформацій, пояснити їхні рушійні сили і спрогнозувати напрямки та впливи їх подальшого розвитку.

34. Дослідження розвинення аналітичних функцій в поліноміальні ряди та розробка на їх основі швидкозбіжних алгоритмів розв'язування рівнянь в частинних похідних, керівник – канд. фіз.-мат. наук, доц. Кашпіровський О. І.
Мета дослідження: Визначення швидкості збіжності рядів Фабера аналітичних функцій в областях з кутовими особливостями в залежності від гладкості функцій на границі області.
35. Верховенство права: стан та перспективи вдосконалення механізмів його реалізації в Україні, керівник - д-р юрид. наук, проф. Козюбра М. І.
Мета дослідження: з'ясувати місце верховенства права у суспільному житті України, стан і перспективи вдосконалення механізмів його реалізації. У процесі дослідження передбачається розкрити співвідношення принципу верховенства права із спорідненими феноменами – верховенством Конституції і верховенством закону; виділити найбільш характерні риси верховенства права, з'ясувати ступінь їх закріплення у Конституції та законах; дослідити стан реалізації вказаного принципу та сформулювати рекомендації про вдосконалення механізмів його утвердження.
36. Сучасні методології та методи політичних досліджень, керівник – канд. філософ. наук, доц. Амельченко Н.А.
Мета дослідження: засвоєння сучасних західноєвропейських методологій та конкретних методів дослідження політики.

XIV. Розвиток матеріально-технічної бази досліджень

- 1) Атомно-силовий мікроскоп (Atomic-force microscope), Veeco, виробництва США.

У Центрі мембранних досліджень (кафедра хімії) успішно розвивається науковий напрям «Функціональні полімерні матеріали та мембрани». У 2013 році розпочато нову фундаментальну тему «Розробка методів одержання новітніх функціональних полімерів та полімерних мембран для потреб водопідготовки та фармацевції», науковий керівник – д.тех.н. А.Ф.Бурбан та продовжується виконання прикладної НДР «Розробка гідрофобних порожнисто-волоконних мембран для мембранно-дистиляційних процесів водоочищення та водопідготовки», науковий керівник – к.тех.н., П.В. Вакулюк. Основним завданням є розробка наукових основ одержання новітніх функціональних матеріалів, а саме термо- та рН-чутливих, магніточутливих, сенсорних, афінних, біоміметричних та ін. полімерних плівок і мембран, що здатні реагувати на зміну параметрів навколишнього середовища за механізмом зворотного зв'язку. Зазначений мікроскоп дозволить виконувати дослідження у відповідності до міжнародних наукових стандартів. 70 000 EUR (751 940 тис. грн.).

2) ДНК-аналізатор ABI Prism-310 (Genetic Analyzer ABI Prism-310), Applied Biosystem, виробництва Німеччини, 44 000 EUR (472 648 тис. грн.).

3) Центрифуга Biofuge Primo R (Centrifuge Biofuge Primo R), Heraier, виробництва Німеччини, 11 000 EUR (118 162 тис. грн.).

4) Мікроскоп «Мікмед-2» флюоресцентний (Мікроскоп "Микмед - 2" флуоресцентный), ЛОМО, виробництва Росії, 9 600 EUR (103 123 тис. грн.).

На базі Лабораторії генетики та клітинної біології НаУКМА проводяться ґрунтовні дослідження за науковим напрямом: «Генетична інженерія та геноміка рослин». У 2012 році розпочато виконання наукового проекту «Підвищення екологічної пластичності м'якої

пшениці через індукцію рекомбіногенезу за участю інтрогресивного хроматину», науковий керівник – д.б.н., професор Т. К. Терновська. Метою роботи є створення лінійного матеріалу м'якої пшениці з підвищеною стійкістю до абіотичних та біотичних факторів довкілля, яка забезпечується перенесенням до її геному генів чужинного походження, які забезпечують згадану стійкість. Зазначені прилади (позиції 2-4) вкрай необхідні для здійснення досліджень сучасному світовому рівні.

XV. Заключна частина

В організації та координації наукової діяльності, яку здійснює департамент наукової діяльності та ліцензування МОН України, можна виділити два критично важливих для університету етапи:

- конкурс запитів на здобуття фінансування за рахунок коштів загального бюджету;
- звіт про виконання наукових проєктів, що були профінансовані.

Позитивної оцінки заслуговують кроки в напрямку забезпечення прозорості роботи в цих напрямках, до яких слід віднести, перш за все, розроблену платформу «Наука в університетах». Самій конкурсній процедурі, на нашу думку, більшої відкритості додало б надання в наказі про оголошення конкурсу інформації щодо критеріїв, за якими експерти будуть оцінювати запити, а згодом і виконані дослідження. Крім того, самі критерії мають бути різними для різних галузей наук, тобто не можна за однаковими показниками оцінювати наукові проєкти гуманітарного, природничого, технічного профілів. Варто було б також поінформувати про підходи, на підставі яких визначається прохідний бал для різних секцій та виду досліджень (фундаментальні та прикладні).

Велику увагу департамент наукової діяльності та ліцензування приділяє трансферу технологій та комерціалізації результатів досліджень, проте оцінювати ефективність роботи університету у цьому керунку треба, враховуючи профіль вищого навчального закладу (класичний, технічний, педагогічний тощо). Робота з зовнішніми замовниками щодо підписання госпдоговорів гальмується і часто зривається через високий відсоток, що складають податки та інші обов'язкові платежі. Заохочення бізнесу до фінансування наукових досліджень може покращити ситуацію, а вирішення цих питань лежить в компетенції уряду, керівництва МОН та департаменту наукової діяльності та ліцензування. Впровадження інновацій – надзвичайно важливий процес, але університети будуть малоефективними у цій діяльності, доки в країні не будуть створені належні умови.

Давно назрілим є також створення податкових пільг для бізнесу, що фінансує науково-дослідні і науково-технічні розробки. Для міжнародних програм (приміром, Темпусу) такі пільги передбачені (хоча й документується вони з надмірними, нічим не виправданими затратами зусиль і часу), а для власного українського бізнесу – ні.

Перший віце-президент,
віце-президент з наукової роботи

В. П. Моренець